

Déli Hírlap

Redactia și administrația:
TIȘOARA, 1, Piața Brătianu No. 3.
 Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934-1938
 Trib. Timișoara.
 Redactor resp. **Dr. VÁRNAY ELEMÉR**

APA ÉS FIA

Számoszor az utóbbi évek folyamán, közép-keletre kerültek olyan ünneplések, mellyel szeretettel és hódolatteljes tisztelettel vetül az ország egész népe. Ma ez a szeretetet fokozott mértékben nyilvánul meg a király és a trónörökös öfensége irányában. Ennek alkalomból, hogy a nagyvajda elérte azt a kort, amikor tagja lett a szenátusnak, az ország tanácsának a sors kegyes véletlenje folytán azon a napon, amikor negyed század évvel ezelőtt a királyi öfenséges apja is bevonult a törvényhozásba a tiszteletreméltó testületébe. Apa és fia együttes ünnepe volt tehát a mai és ez minden szimbólikus jelentőségű: a fiú követi az apja nyomdokait. Végigjárja ugyanazt az utat, hogy édesapja tapasztalatain okulva, abból tanulva, majdan értékesítse így szerzetét az ország javára.

Emberileg is valami megkapó és szívet megrázó van ebben az együttes ünnepleben. Közel hozza az uralkodócsaládot a népmilliókhoz az élénk taruló kép, amint az apa gyengéd kezével kezén fogja fiát és elvezeti az öregek társaságába bemutatni, mint a trónnak nagykorúvá lett várományosát és bemutatni az „ország apját”, akiknek lehiggadt temperamentuma, az élettapasztalata szolgál támaszul a trónnak, amikor az egész országot érdeklő törvényes intézkedéseket kell hozni.

Ebből az ünneplés alkalomból, amikor a trónörökös aktív részese lesz az ország közügyeinek intézésének, amikor az eddigi gondtalan gyermekből felelősséget vállaló ifjú lesz, mellyel ebben jobbannak össze a szívek és fohász száll az országunk legnagyobb és legfőbb Urához, a Mindenhatóhoz, adjon öfenségenek hsszú életet, erőt és egészséget, hogy minél hosszab ideig legyenek őrök és legmegbízhatóbb tanácsadói, ne-

Mihály nagyvajda ünnepléses beiktatása a szenátusban

Tatarescu miniszterelnök beszéde a kamara ülésén

Szombaton délelőtt 11 órakor a pátriárkia székesegyházában hálaadó istentisztelet volt a törvényhozás megnyitása alkalmából. A pátriárkia udvarán díszszázad sorakozott fel, zászlóval és zenével. Az istentiszteletet Emilian Antal püspök végezte Nicodim pátriárka, Balan erdélyi érsek, Gerontie és Colan püspökök jelenlétében. Megjelentek az istentiszteleten: Iamandi királyi tanácsos, Gafencu külügyi és propaganda-ügyi miniszter, Mitita Constantinescu pénzügy-, Andrei nemzetnevelésügyi, Ralea munkaügyi, Micesu igazságügyi, Ionescu-Sisesti földművelésügyi, Angelescu nemzetgazdasági, Paul Teodorescu tábornok, légi és tengerészeti, Victor Slavescu hadfelszerelésügyi, Nistor vallásügyi, Dragomir Silviu dr. kisebbségi, Hortolomeu dr. egészségügyi, Pop Traian leltáriügyi, Giurescu NUF miniszterek, az államtitkárok, valamint a magas katonai és polgári méltóságok.

Az istentisztelet végeztével felsorolták a királyi család tagjainak nevét és az énekkar minden alkalommal ezt énekelte:
 Multi ani traiasca.

A törvényhozó testületek ülése délután há-

rom órakor kezdődött meg és a kamarában csupán rövid ülést tartottak, hogy a kamara tagjai átmelessenek a szenátusba, ahol részt vettek Mihai nagyvajda jogszerinti szenatori minőségben történt ünnepléses megjelenésén. A trónörökös a mai napon jogszerinti szenátorrá nyilvánították és fogadására bizottságot küldtek ki Anibal Teodorescuval az élen. Másik bizottság feladata az volt, hogy a nagyvajdát a szenátus termébe vezesse és ennek a bizottságnak élén dr. Ioan Gh. Tanasescu állott.

A nagyvajda jogszerinti szenátorrá történt beiktatása rendkívül ünnepléses külsőségek között történt meg és a jelenlevőket mélyesen áthatotta a perc fenséges volta és az a körülmény, hogy

1914. november 25-én II. Carol király akkori királyi herceg ugyanazokat a lépéseket tette meg,

amelyet ma fenséges fia, aki akkor lett jogszerinti szenátorrá és megkezdte munkáját a törvényhozás terén, ami nagy fellendülést hozott az országra.

A Tatarescu kormány bemutatkozása a kamarában

A kamara ülést szombaton délután 3 órakor nyitotta meg Vaida-Voevod Alexandru királyi tanácsos elnök, aki kegyeletos szavakkal emlékezett meg Armand Călinescu miniszterelnökről, rámutatva arra, hogy úgy halt meg, mint egy hős, a király és hazája iránti kötelességének maradéktalan teljesítésében.

— Emlékezzünk meg kegyelettel és elismeréssel az elhunytól és emelkedjünk fel, hogy egy percig nem állva adózzunk emlékezetének.

Ezután Vaida-Voevod rámutatott arra, hogy Argeseanu tábornok és Argetoianu Constantin kormány után Tatarescu Cheorghie királyi tanácsos új kormánya foglalta el a törvényhozásban a miniszteri padokat. A kamara az elnök eme szavainál

lelkesen és hosszasan ünnepelte Tatarescut,

aki a kormány összes tagjaival egyetemben a miniszteri padokban foglalt helyet.

— Öfensége, a király magas bölesége, — mondotta Vaida Alexandru, — valamint hála a kormány elnök gyakorlati tapasztalatainak, olyan a kormány összetétele, hogy mindnyájan érezzük: az országban megelégedett a hangulat és azt várják, hogy a testvérek közötti megengesztelődést, minél hamarabb megvalósítsák. Szívemből kívánom, hogy a kormány megvalósítsa az ország várakozásának magaslatán álljanak.

A kamara elnökének szavai után Tatarescu kormányelnök emelkedett szólásra és beszédét azzal kezdte, hogy az ország a kormánytól és mindazoktól, akik támogatják, tényeket vár.

velője és oktatója fenséges fiának, a nagyvajdának pedig további fejlődési lehetőséget szíve és lelke nemes tulajdonságainak kibontakozásához,

— Ezek a tények bekövetkeznek. Ennek a kormánynak munkájában, amelyet rendkívül komoly körülmények között hívtak az ország élére, remélem minden öntudatos román támasza lesz és támaszául szolgál majd a Nemzeti Ujjászületés Frontjának első parlamentje is. (Hosszas taps.) Rövidesen tudomásukra hozom a kormány munkatervét. Munkára hívom tehát önöket, olyan munkára, amely megalapító erőnkön alapszik és mostantól kezdve jogom van arra, hogy győzelmes munkára számítsak. (Taps.)

Vaida dr. elnök rámutatott arra, hogy az a mai nap kettős ünnepe: 25 esztendeje annak, hogy II. Carol királyt sorába fogadta a szenátus, mint trónörökösét és egyben a mai napon történik meg, hogy miután Mihai nagyvajda betöltötte a törvényben megkívánt életkort, szintén a szenátus körébe lép. Vaida elnök szerencsekívánatait fejezte ki és azt a reménységet, amellyel a Kárpátokon túli tartományokban Carol herceg születésének híret fogadták.

— Az a bizakodás, amelyet II. Carol király iránt éreztek, — mondotta Vaida Al. — beteljesedett, mert az uralkodó a legbülesebb király. A király fia minden románok uralkodója lesz, — mondotta emelt hangon a kamara elnöke, majd szavait a következő kiáltással fejezte be: Eljen a dinasztia, éljen II. Carol királlyal.

A kamara hosszasan ünnepelte az uralkodóházat és a királyt, majd ezután a kamara tagjai átvonultak a szenátusba, ahol részt vettek a szenátus ülésén.

hogy még szorosabbra fűzze azokat a kötelékeket, melyek az ország népét az uralkodócsaláddal fűzik.

Gallia

meghívja Önt, látogassa meg a Gallia lerakatokat ahol tökéletes választékokat talál estélyi ruha anyagokban.

**Faille
Moire
Tull
Bársony
Lamée anyagok**

TIMIȘOARA, BUL. FERDINAND No. 7 (Palace)
PIATA KUTTL No. 2 (Josefine)
ES AZ ORSZÁG ÖSSZES NAGYOBB VÁROSAIBAN

Esküt tett Mihai nagyvajda

Délután 4 óraker kezdődött meg a szenátus ülése és ez alkalommal bejelentették, hogy Argetoianu királyi tanácsos a szabályok értelmében lemondott szenátusi elnöki tisztségéről. A törvényhozás felső háza egyhangulag ismét elnökké választotta Argetoianu királyi tanácsost, majd a szenátus vezértitkára bejelentette Mihai nagyvajda megérkezését, aki tengerésziszti egyenruhába öltözve, királyi szárnysegéd kíséretében lépett a terembe és a főpap-szenátorok padsorainak élén foglalt helyet. Nicodim pátriárka mellett.

Argetoianu Constantin elnök ezután hódoló szavakat intézett a nagyvajdához, rámutatva arra, hogy a mai nappal öfensege részére új előkészületi szakasz kezdődött, tekintettel arra a hivatásra, amelyet holnap az ország szolgálatában be kell töltenie. Argetoianu elnök ezután felkérte a nagyvajdát az esküvételre, a trónörökös főlemelje a jobbkezt, a szenátus elnöke és a kormány tagjai szintén felemelték jobbkezüket, miközben Mihai nagyvajda a következő esküimintát olvasta fel:

„Hűséget esküszöm öfensege és királynak, esküszöm, hogy megvédem az alkotmányt és az ország törvényeit, esküszöm, hogy megvédem a hazai egységet, Isten engem úgy segítjen”.

A szenátus vezértitkára a trónörökös elé terjesztette azt a pergementet, amelyre az esküimintát írták és öfensege aláírta az okmányt, majd a szónoki emelvényre lépett és rövid beszédet mondott, amelyben rámutatott arra, hogy

trónörökös-hercegi minőségben és mint jó román teljesíti maradéktalanul kötelességét, hogy méltó legyen kiváló elődeihez.

A nagyvajda szavai után Tatarescu miniszterelnök szólalt fel.

A kormány elnöke szerencsekíváratait fejezte ki a trónörökösnek, úgyszintén a kormány tagjai, a szenátus elnöke és a királyi tanácsosok is hódolattaljes jókívánságalknak adtak kifejezést. Ezután az ülést berekesztették azzal, hogy Argetoianu bejelentette: a legközelebbi ülés időpontját törvényes uton hozzák tudomásra.

Az új miniszterek hivatalba léptek

A kormány tagjainak legnagyobb részét szombat délelőtt iktatták be tárcáik tisztségébe. A külügyminisztériumban 12 óraker jelent meg Radu Portocala és Gh. Vantu államtitkár, akik átvették hivatalukat. Ugyancsak innepélyes beiktatás keretében foglalta el helyét Ion Gigurtu mérnök, közmunkaügyi és közlekedésügyi miniszter, Ghelmegeanu Mihail volt miniszter és I. Gr. Perleteanu ügyvéd, az államasút igazgatótanácsának elnöke, valamint Macovei mérnök, államasúti igazgató jelenlétében. Ghelmegeanu volt miniszter beszédet mondott, majd Perleteanu szólalt fel, elbűsözött a volt minisztertől, utána Macovei vezérigazgató beszélt, végül pedig Gigurtu miniszter emelkedett szó lárra és hangsúlyozta, hogy

megőrzi az eddigi megvalósításokat és folytatja a megkezdett munkát

az uralkodó által meghatározott munkakötelemjében. Egyébként az uralkodó Ghelmegeanu Mihail volt közmunkaügyi és közlekedésügyi miniszternek a Román Csillagrend nagykeresztjét adományozta.

Szombaton délben 12 óraker történt meg Ionescu-Sisesti beiktatása a földmivélesügyi minisztériumba, Cornateanu volt miniszter jelenlétében. Úgy az új, mint a régi miniszter beszédet mondott.

A miniszterelnök politikai egyénisége

Az új miniszterelnök, Gheorghe Tatarescu 52 éves, a román politikai életnek egyik legkimagaslóbb alakja. Katonacsatládból származik, de atyja bátyját adta a katonai pályára, míg a fiatalabbik

fiú korai ifjúságától kezdve a politikai pályára ködök és alig múlt el harminc éves, amikor mara tagja lett. Azóta megszakítás nélkül tagja parlamentnek és 1923-ban Bratianu Ionel kormányaiban belügyi államtitkár lett. Ebben a miniszterben jutott először érintkezésbe az erdélyi kisebbség akkori vezetőivel, mivel működési területe voltak utalva a kisebbségi ügyek. Tatarescu orghet megértő és önálló gondolkodású egyéniség, ismerték meg a kisebbségek.

Friss, fiatalos munkakedve mindig megteret biztosított számára a politikában. Előbbi berális párt vezértitkára lett, majd 1933-ban először miniszteri tárcát a Duca-kormányban végén következett be a sinaiai dráma, amelyen G. Duca áldozata lett és néhány nappal később kormányalakításra Tatarescu kapott megbízást miniszterelnöksége néhány nap híján négy év tartott. A politikai szenvedélyek hullámszerűen nagy eréllyel és a Felső személye iránti odaállott a kormányruznál. Miniszterelnöksége kezdődött Európa politikai válsága és míg egy nagy diplomáciai készséggel hatott ki Románia politikai helyzetének megerősítésére, másrészt sző rendet fenntartotta. Amikor kormányából lescu kivált, fenntartotta a további külpolitikai irányvezetést, amelynek homlokterében a szokások elkerülése és a béke fenntartása állott.

Amikor az 1937. decemberében megtartott választás után lemondott, öfensege továbbra is mában tartotta. 1938 februárjában a királyi csosok sorában látjuk, majd az egyik legfontosabb nagyköveti állást, a párisit, vele töltötte be. Párisban a kinevezést elismeréssel fogadták, volt egyébként Románia első párisi nagykövete év nyarán ezt a méltóságot átadta utódjának, rajött, ahol most ismét az ország kormányására került. Nincsen kétség aziránt, hogy eréllyel is megbirkózik a feladatokkal és helyes kál érzéke bel- és külpolitikai, valamint gazdasági téren az utat követi, amely az országnak Koronának üdvös. Tatarescu az a férfi, akinél tünő tulajdonságait ellenfelei is mindig elismerik. Ma az ország egész közvéleményét tudhatja mögött és ez a körülmény nagyobb teret enged pessége kifejtésének, mint akkor, amikor a párisi öröklék fel ideje és energiája egyrészt.

AZ ÚJ KORMÁNY — A SEMLEGESSÉGI KORMÁNYA

Belgrádból jelentik: A Politika című belgrádi lap Tatarescu kinevezésével kapcsolatos megállapítja, hogy az új román kormány politikája belföldön a kiengesztelés, a külpolitikában pedig a teljes semlegesség célját szolgálja (Rador).

„ROMANIA MINDEN BARÁTJA AZ ORSZÁG EGYSÉGET KIVÁNJA”

Párisból jelentik: A francia sajtó roszszennvel üdvözi Tatarescu kormányalakítását a lapok hangsúlyozzák, hogy

az új miniszterelnököt igen jól ismerik Párisban,

ahol Románia nagykövete volt. A Petit Paris részletesen ismerteti azokat az eseményeket, melyek az új kormány megalakításához vezettek és hangsúlyozza

azt a határozottságot, amellyel öfensege, Carol király, Románia sorsát intézi.

Úttört az óra — írja a lap —, amikor a nem valamennyi barátja azt kell kívánja, hogy mániában teljes egység uralkodjék. Tatanagy tekintélynek örvend, Gafencu olyan demata, aki bebizonyította már, hogy tud a sálak között hajózni és Mitita Constantinescu, azzal, hogy vezeti a pénzügyminisztériumot, értésíteni fogja tudását e téren.

Ilyen miniszterekkel az uralkodó képes lesz a teljes semlegesség és függetlenség politikáját folytatni.

Az Oeuvre szerint a fontos minisztériumokat értékes személyek vezetik. Így Mitita Constantinescu, a Nemzeti Bank volt kormányzóévek óta védelmezi a lej értékét. Németország a tanácskozásokat az új Tatarescu-kormány felja folytatni. (Rador.)

A francia sajtó nagy rokonszenvenvel fogta Tatarescu miniszterelnöki kinevezését. Intranszigeant szerint öfensege, II. Carol király azzal, hogy Tatarescut bizta meg a kormányalakításával,

a semlegesség mellett foglalt állást.

és ennek kihatása lesz nemcsak Romániára, hanem az egész Balkánra is.

London a követendő külpolitikáról

Londoni jelentések szerint az angol lapok is megítélésben részesítik a Tatarescu-kormány kinevezését. A News Chronicle szerint Galesi minisztersége annyit jelent, hogy egyelőre barátságos hajlandóságot mutat a nyugati hatalmak felé. Telegraph szerint az új kormány rossz számíthat a nyugati hatalmaknál. Ez pedig fog bármilyen lépéstől, amely a közág irányában barátságatlan volna.

THE LAPOK GAFENCU KÜLÜGY-MINISZTERRŐL

A reggeli budapesti lapok részletesen írnak a Romániában bekövetkezett kormányváltással. Abból a körülményből, hogy a miniszter maradt a külügyminiszter, a lapok azt a következtetést vonják le, hogy Románia külpolitikájában nem történik változás. Románia szigorúan megmarad az egyezményes álláspontján.

A DR. KIRÁLYI HELYTARTÓ VÁLTOZTATTA A MINISZTERELNÖKÖT

Alexandru dr. királyi helytartó tegnap megleghangú táviratot intézett Tatarescu miniszterelnökhöz, akit a kormány valóságos megítélésével együtt kinevezése alkalmából üdvözölt. A helytartóság ezenkívül táviratot küldött Popovici Titus miniszterelnöknek, akit a kormányvalóságos megítélésével együtt kinevezése alkalmából üdvözölt. A helytartóság ezenkívül táviratot küldött Popovici Titus miniszterelnöknek, akit a kormányvalóságos megítélésével együtt kinevezése alkalmából üdvözölt. A helytartóság ezenkívül táviratot küldött Popovici Titus miniszterelnöknek, akit a kormányvalóságos megítélésével együtt kinevezése alkalmából üdvözölt.

MINISZTERELNÖK HELYETTESE A BEL-ÜGYMINISZTERIUMBAN

Alexandru dr. királyi helytartó tegnap megleghangú táviratot intézett Tatarescu miniszterelnökhöz, akit a kormányvalóságos megítélésével együtt kinevezése alkalmából üdvözölt. A helytartóság ezenkívül táviratot küldött Popovici Titus miniszterelnöknek, akit a kormányvalóságos megítélésével együtt kinevezése alkalmából üdvözölt.

DR. EGÉSZSÉGÜGYI ÁLLAMTITKÁR.

Alexandru dr. királyi helytartó tegnap megleghangú táviratot intézett Tatarescu miniszterelnökhöz, akit a kormányvalóságos megítélésével együtt kinevezése alkalmából üdvözölt. A helytartóság ezenkívül táviratot küldött Popovici Titus miniszterelnöknek, akit a kormányvalóságos megítélésével együtt kinevezése alkalmából üdvözölt.

Vállalatok szigorú ellenőrzése Magyarországon

Budapestről jelentik: Szombaton délelőtt a miniszterek gróf Teleki Pál miniszterelnök elnökletével értekezletet tartottak, amelyen megbeszélés zajlott a gazdaságpolitikai intézkedésekről. A jelenleg szünetben álló gazdasági élet fokozott figyelmet igényel a gazdasági élet fokozott figyelmet igényel a gazdasági élet fokozott figyelmet igényel.

Harmincezer romániai híztmarhát kap Németország

Berlinből jelentik: A lapok értesítése szerint Németország és Románia között létrejött meg egyezmény alapján Románia 30.000 híztmarhát szállít Németországnak. Ebből 15.000 darab marhát Románia vágnak le és fagyasztva szállítják el és Németországba.

A jó puder sohasem feltűnő!

Mindnyájan tudjuk, hogy az álarcszerűen kipuderezett arc nem tetszik a férfiaknak. — Az arcbőr természetes élet színének elővillanása vonzóvá és bájossá teszi Önt és ezt eléri, ha Richard Hudnut féle Three Flowers pudert használ. Ez a csodálatosan illatosított, finom puder lehetőleg még ma! Minden jobb szaküzlet örömmel rendelkezésre bocsátja Önnek a Three Flowers puder decens színváltozatait.

HUDNUT
Puder és Krém

Aknavadász hajókkal közlekednek a tengeren

Amszterdamból jelentik: A Havas-iroda jelentése szerint a németalföldi hajótulajdonosok intézkedéseket tettek a hajózás folytatására, az aknák okozta veszedelem ellenére is. Az első holland hajókaraván pénteken futott ki a tengerre és előtte egy különleges vontatóhajó haladt, amelyre aknavadász készüléket szereltek fel. A hajókaraván három egységből áll és Do werig megy, ahol az aknahalászahajó visszafordul, hogy másik három németalföldi hajót kíséreljen vissza hazai kikötőbe.

Megvizsgálja a német kormány a holland határincidensre vonatkozó bizonyítékokat

A Német Távirati Iroda jelenti: Német körök véleménye szerint a külföldi távirati irodák által terjesztett az a hír, hogy Stevens és Best, az Intelligence Service ügynökei azért utaztak volna a határra, hogy német megbízottakkal békétárgyalásokat kezdjenek, egyszerűen nevetséges. Igen sajnálatos — jelenti ki ezekben a körökben — hogy a külföldnek ilyen híreket lehet beadni. A Havas-iroda tudósítója jól informált berlini körökből származó értesítés szerint azt jelenti, hogy a holland kormány által beterjesztett bizonyítékokat a Stevens és Best-ügyben hivatalos német helyen a legnagyobb figyelemmel fogják megvizsgálni. (Rador.)

dósítója jelenti, hogy a Stevens és Best által közvetített békeajánlat a jelenlegi Hitler-kormányzat fenntartásán alapult. Ez már magában véve is megdönti azt az állítást, hogy az elrabolt személyek forradalmat akartak Németországban felidézni. (Rador.)

Az összes katonai szolgálatra behívtak csak

gondozzák és fényesítik csizmájukat, bakkancsaikat valamint lószerszámukat.

MILYEN BEKÉT AKART KÖTNI STEVENS ÉS BEST
Londonból jelentik: A Times rotterdami tu-

A világ legnagyobb könyvtára, melyben közel tíz millió könyv van és olvasótermében kétezer ablakon át szűrődik be a világosság

Irta: AUBERMANN PÉTER

Washington legszebb pontján, kékeges és virágpáris mezők felett, egy hajlottválla dombon emelkedik a híres Franciscan Monastery. Német kezdeményezésre, olasz mester építette a gyönyörű templomot és kolostort. Dus vegetációju kertjét, amely mintha a vatikáni sétányokat akarná utánózni, csavart oszlopu, bolt-hajtásos, nyitott folyosók szelik át. A falakon 150 nyelven van márványba vésvé az Üdvöz-légy Mária imádsága. Megtaláljuk itt a gethse-máni és lourdesi barlang pontos rekonstrukció-ját, a templomban meg az összes ismert szent-földi szentélyek hű mását. Mig a földalatti fo-lyosó a kétezeréves katakombák hangulatát akarja életre varázsolni, addig a szöszök 28 hangszórójával a modern idők vívmányaival lé-pet szövetségre. Állandóan özönlenek ide a za-rándokok, kíváncsiak és turisták, hogy megco-

dálják a hatvanezer dollár költséggel épített pompás mozaikoltárt, a Porciunkula-kápolnát és a többi szép szentélyt. A nyári vasárnapokon 20—25 ezer ember is megfordul a Monastery-n. Father Denk jóvoltából több napon keresztül él-vezhettem e gyönyörű kolostor vendégszerete-tét. Ez volt az a főhadiszállás, ahol az amerikai főváros megtekintésére vonatkozó tervekét és programokat összeállítottuk. Father Denk, — aki szabad idejében pszichológiával foglalkozik és akit lelki tanácsokért még más városokból is számos előkelő állású ember szokta fel-keresni — kitűnő vezetőnek bizonyult. Sok min-denre felhívja a figyelmemet és mialatt bepor-tyázzuk a várost, állandóan mesél és gazdag ta-paszlatainak sugaraival élénken rávilágít az itteni állapotokra.

Washington legyőzte Newyorkot

Mielőtt azonban sorra megállanánk az egyes műemlékek és érdekes látványok előtt, huzzuk meg előbb a város legfőbb kontúrjait.

Washington az Unió fővárosa. Már kezdettől fogva ez volt a rendeltetés, ezért tervszerűen építették meg és fejlesztették ki. Alapítója az Egyesült Államok legelső elnöke. A kongressz-us, az elnök, a minisztériumok, az állami gé-pezet fókuszá ellenére jó ideig még sem ez, ha-nem Newyork volt az Unió igazi központja. Ma azonban sem politikailag, sem pénzügyileg már nem annyira a Wallstreet dirigál, hanem Wa-shington.

Ha Washington ábrázatára csak futólagos pillantást vetnénk, akkor is rögtön feltűnne az európai fővárosokkal való hasonlósága. Tizen-három országról elnevezett sugárút szeli át. Szé-les, levegős, feltűnően sűrűn fásított utcái kiáltó ellentétet képeznek a többi város kietlen

környetével. Ez a város kinos tisztaságával, pazar eleganciájával, méltóságteljes nyugalmá-val és zavartalan kényelmével valóságos ana-kronizmusként, szemetszűrő kivételként hat a többi város mellett. Hiányzik itt a szokásos földalatti és magaslati vasút, a forgalmat vi-lámásokon, autobuszokon és gépkocsikon bonyo-lítják le. Nincsenek gyárai, a kormány ugyanis nem engedélyezi a létesítésüket. Nincsen továb-bá felhőkarcolószerű épülete sem. Ezzel szem-ben van számos középület, főiskolája, öt egye-teme, köztük két katolikus és egy néger egye-tem. A 180 ezer hivatalnok számára, akik a mi-nisztériumokban és egyéb adminisztrációs pala-tákban dolgoznak, külön hivatalnok és adminisz-trációs város épült. Ezeknek a hivatalnokoknak szavazati joguk nincs, nehogy választások alkalmá-val a kormány pressziót gyakorolhasson rá-juk.

Ahol a régi templomokat plagizálják

Washington lévén a diplomaták és a kül-földi követek székhelye, egyszerűsége szallá-sodója az előkelő szórakozóhelyeknek, a drága üzleteknek, a nagy moziknak. Az Unió legdrá-gább ékszerait, ruháit és bundáit árulják itt kárpá-zatos raffineriával berendezett üzletekben, az ország összes filmgyárainak alkotásait legelő-ször itt pergetik le a közönség előtt. Jellemző Washingtonra számos olyan üzlet, amelyekben emléktárgyakat árulnak. Érneket lehet itt vásá-rolni, amelyek például Benjamin Franklin áb-rázolják, tányérok a Fehér Ház képévé, szí-nes levelezőlapokat, amelyeknek a kidő-gozása szintén szólva, sok kívánni valót hagynak. Epés kritikuskok szerint Washington ezenkívül a nem amerikai építészeti stílusok zagyvaléka is. A pénzügyi palota például mint egy hatalmas at-tikai templom emelkedik a magasba, mintha jámbor hívek és nem sóvár hitelezők, valamint pénzemberek részére épült volna. A Capitolium szerintük nem egyéb, mint a római Szent Péter-templom plagizálása a londoni Szent Pál-kated-rális építésmódjának hozzákverésével. Az Union Station, a főpályaudvar, semmi más, mint Dioc-letian termáinak epigon utánpótlása, a Washington emlékoszlop meg egy hamisítatlan egyiptomi obeliszk. Lincoln emlékműve szolgál maiolata a kisázsiai Halicarnassus mauzóleumának, a Lib-rary of Congress pedig görög mitológiai és tör-ténelmi tárgyú festményektől hemzseg. Bár-nennyire is lakályszerű imitációknak vagy sa-blonos reprodukcióknak bélyegezzék a washingtoni középületeket és műemlékeket, mégis csak im-pozánsan hatnak és valósággal az amerikai kontinens Athénjévé avatják Washingtonot. Nem-egyesen lenyűgöző-e az a hatás, amelyet ránk gyakorol a szövetségi legfőbb bíróság palotája márványos, görög stílusú oszlopaival? S nem gyönyörű-e az épülő fogadalmi templom alag-sora, Alaszkából, Olaszországból, Ausztriából, Dél-dakotából importált pazar anyagai?

De nézzük meg közelebbről ezeket a mű-emlékeket. A Lincoln Monumentet sokan látogatják. Belül a falakon a nagy államférfi két nagyhatású beszédének részletei olvashatók.

Öregségem könnyű lett, me visszanyertem az egészségem

ezt írja nekünk levelében C. Georgescu ke-dő, Tg-Magurele, Str. Capt. Stanculescu 1 után így folytatja:

„... 71 éves vagyok. Évek óta gyom-ban szenvedtem és szédüléseim voltak az-hogy ágyban kellett maradnom az erős gy-éges és erjedési fájdalmak miatt. Két GASTRO-D. elhasználása után gyomrom-sen helyrejött. Hálám jeléül ajánlottam ez-tűnő gyógyszer mindazoknak, akik megk-ték tőlem, miként lehetséges az, hogy egézségem lettem, amikor azelőtt olyan gyomorbetegben szenvedtem... A levél hál-szavakkal végződik.

A GASTRO-D. gyógyszer ma már közkinccse az emberi társadalomnak, hog-szor alig diagnoszkálható gyomor-, bél-ve-se- és májbetegedéseknél, emésztési roknál, rövid kúra után kitűnő eredmé-nyérték el vele. Orvosok is ajánlják.

A GASTRO-D. kapható gyógyszerár-és drogériákban, vagy postán megrendelhe-lei utánvét mellett Császár E. gyógyszer-tá-Bucuresti, Calea Victoriei 124.

nyomással működő prések következnek, lyekkel a különböző anyagok ellentá-ló próbálják ki. Másutt a liftek teherbíró ké-gét, ismét máshol pedig a sör szesztar-vizsgálgatják.

A VILÁG LEGNAGYOBB KÖNYVTÁRA

Igen tanulságos látvány lett volna az-pénznyomda, sajnós szombat délután levolt zárva. Bőségesen kárpótoluk ma-azonban a Library of Congress megtekinté-vel, amely a világ legnagyobb könyvtára. Is-nyitották meg, de évről-évre olyan nagy-nyitvet helyeztek el benne, hogy teljes-elt. Egy másik tágas épületet kellett tehát-ni, ezzel együtt a könyvtár lézmillió köte-les befogadni. A washingtoni Library-ba millió könyvvel több van, mint a hatalmas-rettű newyorki népkönyvtárban. Minden i-amely copyright-re igényt tart, költsé-keimélve beszereznek. Father Denk egyszé-tábörnek életrajza után kutatott. Momey könyvtár nem tudott Denk kérésének eleg-ni. Nem telt bele tíz nap, máris megke-rt a keresett művet. A Library a modern l-tár összes követelményeinek nemcsak hiár-nul, hanem várakozást felülmúlóan tesz. A kiállító- és olvasótermek kétezer ablaka-nap természetesen világítást tesz lehetővé-vas közönségnek a nagyteremben kívül 172 olvasófülké áll rendelkezésre, ahol teler-denki tetszése szerint fűthet és szellőzt-zi. Az, ami azonban a futólagos látogatót sze-megragadja, az a pazar külső staffázs. A le-mi értékek drágaköve itt valóban mélt-lalatos kapott. Márványos, mozaikos, és előcsarnoka olyan művészi tőkéllyel, oly-finomult esztétikai szépségekkel hat, am-ke kevés amerikai középület dicsekedhe-falakon se szeri se száma a sok festmény-virtuóz esetkezelésnek igazi remekei ezek-vonulnak hosszú menetben az ókori törté-és mitológia alakjai, mint Achille, Theseus-seus, Jason, Hercules vagy Orpheus; Clo-lia. Polyhymnia és a többi múza légiés al-Az ipar, az igazságszolgáltatás, az erények-a józanság, erősség, az öt érzék, a hábo-béke, a korrupció és anarchia öleletes sz-likus képei. Itt is ott is egy bölcs idézet-fel figyelmeztet a tudomány és szentélyér-könyveknek kell a tudományt követniök és megfordítva (Bacon). „A könyvekben a-mult idők bebalzsamozott szelleme fele- (Carlyle).

A könyvek kiadása külön szisztemáva

Olcsó és kiadó TŰZELŐANYAG

„Semicox Briketi“

„Korona“ jelzéssel. Központi fűtéshez, vas-cserépkályhákban, stb.

tartós meleget ad

Kapható minden szakmabéli tüzelőanyag-akatknál. Felvilágosítással szolg

PETROSANI S. A.

vezérképvisellete. Telefon: 24-55
C. CINGHITA, Str. Mircea Vod

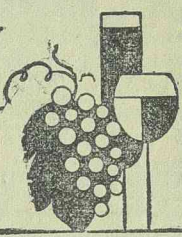
Eg-kör alakú teremben és a mellette lévő kábarvannak a kartotékos szekrények. A sötét, a betűket és címeket külön megvilágítják az üveglapokon keresztül. A kikeresés számát be kell adni az egyik hivatalos betűzetű betűszerkezetbe, amely süllyesztővel egy csövön keresztül átnyomja a papírt az üveglapra. Néhány perc múlva ugyanolyan módon a másik üveglapra is. A második segítésével skatulyában megérkezik a könyv.

Ezestül megemlítjük még azt is, hogy az Egyesült Államok Kongresszusa rengeteg sok könyvtárral rendelkezik, amelyekben van egy igen heves kézikönyvtár is. Üvegfedéllel (lefedett) elrendezett a könyvtárban őrzik többek között az amerikai függetlenségi nyilatkozatát is.

BÚCSÚ A MESÉS VÁROSTÓL

A washingtoni tartózkodásom ideje alatt a városi autójukon kikísértek a vasúti pályára Szép nyári este volt. A hosszú és fárasztó utazás után nagy tömeg hullámlzott. Amikor a városi fényekkel világított Capitoliumhoz megérkeztünk búcsúzásul egyszer megkerültünk. A tekintetemet vettem a pompás középkori építményekre és a tarka színes ruhákra. A városi fényekkel világított Capitoliumhoz megérkeztünk búcsúzásul egyszer megkerültünk. A tekintetemet vettem a pompás középkori építményekre és a tarka színes ruhákra. A városi fényekkel világított Capitoliumhoz megérkeztünk búcsúzásul egyszer megkerültünk. A tekintetemet vettem a pompás középkori építményekre és a tarka színes ruhákra.

M O T T

4 nemzedék óta dolgozik a bortermelésben. 25 év óta vezet Romániában

BOROK MINDEN MINOSEGBEN

AZ ALVÁS ÉS A HÁBORU

Fontos riport az álomról. — Tiznap megszakítatlan álmatlanság elpusztítja az embert

Írják: Egy elismert angol orvos szerint az álom éppen olyan fontos, mint a benzín és az acél. Miután a közvélemény szerint Anglia minden nap „álomórát” veszít, amelyek szokatlan súlyosabb veszteség, mint az elvált munkások, ezekben a napokban a legérdekesebb kísérletek folynak számos fontos intézetben, melyeknek célja az álom megállapítása, hogy mi az álom jelentősége, melyik az az álom, amely a legértékesebb és hogy lehet az egészségtudományi problémát a jelenlegi körülmények között a legjobban megoldani.

ALVÓ EMBER KÜLÖNÖSSÉGEI

A kísérletek eddig közzétett eredményei egészen fantasztikus megállapításokra vezettek például megerősítik azt a régebben elfogadott tudományos állítást, hogy az alvó ember a végtagok megdagadnak. Egy angol orvos erre a célra szerkesztett műszerrel kísérletekkel végzett s világosan megállapította, hogy alvás közben a vényomás erősebben tágtítja a végtagok ütőereit, következésképpen azok megdagadnak. Különösen érdekes az a felfedezés, hogy alvás közben a máskülönböztetett „alvó ember is nyugtalan.

A kísérlet ugyanis bebizonyította, hogy hét órányi alvásot alapul véve az átlagember legalább 10 percet tölt át a nyugalmi helyzetét egy éjszaka alatt,

ALVÓ EMBER KEVESEBB ALVÁSSAL MEGELEGESZIK

A kísérlet egészséges emberi szervezet a legújabb feltalárás szerint észtonösen és csodálatos módon védekezik a megzavarása, illetve a felébredés ellen. Megállapították, hogy az álomképek egyik célja az, hogy védelmet nyújtson az álom megzavarása ellen. Ez a folyamat igen gyakran megzavarodik — különösen az egészséges idegzetű emberekben —, hogy az álom átalakítja a zavaró tényezőket, mint például a zajt. Így gyakran megzavarodik, hogy az ébredésre berregésre az alvó ember, hogy kellemes, megnyugtató zenét halljon és ébred fel rá.

A kísérlet helyes és felderíthetetlen jelensége az álom megzavarása, illetve a tájékozódás problémája.

A kísérlet biológus, hogy egészséges idegzetű emberekkel kapcsolatban a legnagyobb ritkaság, hogy alvás közben a kapcsolatos hánykolódás közben leessenek az ágyból, még akkor is, ha az ágy különösen rendkívül kényelmes. A most közzétett kísérleti eredmények erre azt a magyarázatot adják, hogy alvás közben nem kapcsolódik ki az egész idegrendszer, s mikor az alvó hánykolódás közben az ágy széléhez ér, az egyensúlyérzék azonnal működésbe lép és figyelmezteti, hogy jó lesz az ellenkező irányban folytatni a hánykolódást.

Régi megfigyelés, hogy a boldogtalan emberek több alvásra van szükségük, mint annak, aki nyugodt, jól kiegyensúlyozott lelkiállapotban él. A modern pszichológusok ezt azzal magyarázzák, hogy a boldogtalan embereknek ugynevezett „kompenzációra” van szükségük, kárpótlásra s ezt legjobban alvás közben találja meg. Ennek aztán rendszerint elmaradhatatlan következménye, hogy ezt a boldogtalan ember szeretné meghosszabbítani s így nem szeret korán felkelni, pedig máskülönböztetett nem iusta ember.

MENNYIT KELL ALUDNI?

A tudomány eddig azt hitte, hogy az öreg embernek több pihenésre és több álomra van szükségük, mint a fiataloknak, a legújabb kísérletek azonban ezzel szemben bebizonyították, hogy az öregek átlagánál lényegesen kevesebb alvásra van szükségük. Meglehetősen nagy a száma azoknak a máskülönböztetett egészséges agastyánoknak, akik egy éjszaka mindössze négy órát alusznak.

Tudott dolog, hogy a nőknek általában több alvásra van szükségük, mint a férfiaknak,

ezzel szemben azonban megállapították, hogy a nők általában sokkal jobban bírja az éjszakázást, mint a férfiak.

Ezzel egyidejűleg megállapították, hogy mennyi az az idő, amelyet az átlagember alvás nélkül egyfolytában kibír. A hozzávetőleges számítások szerint ez körülbelül tíz nap.

Az álmatlanságot, mint ismeretes el lehet halasztani, illetve megfelelő álmatartókat lehet gyűjteni. Erre az angol tudósok az északi halásznépek évszázados tapasztalataira támaszkodnak.

gyakorlatát hozták fel példának. Ezek az emberek ugyanis a rövid északi nyár alatt alig alusznak pár órát, hogy minél jobban kihasználhassák a nappali órákat. Az elvesztett álmatartókat a téli hónapokban pótolják.

A háborúval kapcsolatban érdekes módon igyekeznek a szervezetet a megváltozott viszonyokhoz alkalmazkodni. Eleinte sokat panaszolnak a zavaró körülmények s az álmatlanság miatt, később azonban a szervezet önvédelembe kezd s

a katonák, a tengerészek, vagy az éjszakai munkát teljesítő légvédelők, sokszor a leghatékotlanabb körülmények között is aludni tud.

Igy például tudott dolog, hogy a fáradt ember ily módon is tud aludni, sőt megfigyelték, hogy hosszú menetelések alatt a katonák nem csupán alva, illetve állóhelyzetben, hanem azalatt is „aludtak”, mialatt masíroztak. A megfigyelések szerint ilyenkor az alvó ember, hogy az agyának egyrésze tényleg beszüntette azokat a funkciókat, amelyeket éber állapotban végez.

Gyakorlati téren eddig csak azt a megállapítást lehet felhasználni, hogy a legtöbb ember könnyen ki képes küszöbölmi a zaj átlagzavaró hatását, ha a füllét lefekvéskor vattával bedugja. Hasonlóan kitűnő szolgálatot tesz a szem bekötése a tulságosan erős és zavaró fény ellen. Az éjjeli munkát végzőknek pedig azt tanácsolják, hogy lehetőség szerint a következő módon osszák be az alvásukat: Felküdjenek le reggel és aludjanak délig. Akkor lehetőleg tartózkodjanak pár órát szabad levegőn, majd fekdüdjenek ismét le este hat óra tájban és aludjanak éjjelig.

Színház

Bohémélet

A kolozsvári opera vendégjátéka

Zsufolásig tart a nézőtér előtt került előadásra Puccini gyönyörű ifjúkori műve, a Bohémélet. Szorongásig megtelt a nézőtér, elkelték az összes párhelyok, roskadoztak a karzatok. S ez a rengeteg közönség nem jött el hiába, mert a kolozsvári operai együttes remek teljesítménye révén ismét a leg-tökéletesebb művelészetben volt része. Mimi szerepében Rózsa Anna nyújtott szívememerkelő, mélységesen megható alakítás. Gyönyörűen énekelt, játéka tragikus csúcsokat ért el a haláljelenetben. Simo-netti, mint Musette úgy énekben, mint játékban kitűnő volt, Spataru meleg lírai tenorjával remekül szólaltatta meg a nemeslelkű szegény szerelmes költőt. Demetrescu, Marcel szerepében nyújtott jellegzetes alakítást, Popovici, mint Collin a kabát-jelenetben kapott nyiltszíni tapsot. A zenekar Róna karmester vezényletével ismét feladata magaslatán állott. Ugyanezt mondhatjuk Bretan rendezésére is. Különösen a Momus kávéház képe volt kitűnő mozgalmasságával és festői színeivel. A közönség az egész est folyamán tapsolt és lelkesedett (Flaneur).

ESŐS ÉS
NEDVES
IDŐBEN..!

ANTINEURALGIC
JAWOL

= HIREK =

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat
kivéve napok kivételével.

TELEFON

85-10 és este 9 óra után 22-15.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

BELFOLDON

Megjegyzésnek egy hónapra 70, negyedévre 200,
félre 400, egész évre 800 lei. Háshoz való
kiszállításért külön havi tis lei. Nyugdíjasok-
nak, kiskalkulmozottaknak egy hónapra 60, ne-
gyedévre 180, félre 360, egész évre 700 lei.
Háshoz való kézbesítésért külön havi tis lei.
Külföldön, kishivataloknak és közszemek-
nek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200
lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700,
egész évre 1400 lei.

SZERKESZTŐ

Kuchetich Endre d.

Megoldják India
szabadságának kérdését

Londonból jelentik: Allahabadi jelentés szer-
int indiai nemzeti kongresszus határozatot fog-
adott el, amely megerősíti a kormánynak azt
az akaratát, hogy az angol kormánnyal meg-
egyezésre jusson az Indiát érintő kérdésekben.
Hangsúlyozza azonban a határozat, hogy első-
sorban India szabadságának kérdését kell meg-
oldani. A kongresszus semmi esetre sem vállal-
hat felelősséget a kormányzásért mindaddig, míg
a tényleges hatalom gyakorlásától az indiai né-
pet távoltartják. (Dunaposta.)

— Clemenceau halálának tizéves fordulója.
Párisból jelentik: George Clemenceau halálának
tizedik évfordulója alkalmából emlékülnepe-
lyt tartottak az elhunyt Franklin-ucaai lakásán.
Jeannenay mondotta az emlékbeszédet, kiemelve
az elhunyt nagy államférfiu felejthetetlen érde-
meit.

— Letartóztattak egy sikkasztó fővárosi
ügyvédet. Bucurestiből jelentik: A katonai tör-
vényszék megerősítette Tisescu ügyvéd letartóz-
tatásáról hozott végzést. Tisescu ellen a katonai
újságírók egyesülete tett feljelentést azért, mert
elsikkasztotta az egyesület 300 ezer leit kitevő
vagyona.

— Ismét működnek az ir terroristák. Lon-
donból jelentik: Birminghamban öt postaláda
robbanás következtében megrongálódott. Azt hi-
szik, hogy az ir függetlenségi hadsereg akciójá-
ról van szó. Londonban több telefonfülkét robb-
antottak fel, de emberáldozata nincsen a me-
rényletnek.

— Olasz hadirepülők halálos szerencsétlen-
sége. Rómából jelentik: Cianpinc közelében 400
méter magasságban két vadászrepülőgép ösz-
szesütközött. Mindkét gép földrezuhant és a pi-
lóták meghaltak.

— A magyar földreform megnyirbálja a
nagybirtokokat. Budapestről jelentik: A Ma-
gyarság című lap értesülése szerint a kishaszon-
birtokokról, illetve a földreform javaslatnak a
felsőház olyan módosítását kéri a képviselőház-
tól, amely a mammut-birtokoknál súlyosbíttat,
nagy középbirtokoknál enyhítést tartalmaz,

November 26

Vasárnap

János, Mária, Alipie

1812. november 26-án kez-
dődött a brezina-i ütközet. Na-
poleon francia császár had-
serege a szigorú tél elől kény-
telen volt Oroszországból ki-
vonulni. A Brezina folyó mel-
lett az oroszok megtámadták a téli hidegtől máris
sokat szenvedett francia hadsereget és érzékeny
csapatát mérték rá.

1845. november 26-án született Aller Keresz-
tély György dán kiadó és író, Aller Képes lapjának
megalapítója. A képes folyóirat ugyanazzal a
képekkel különböző nyelveken jelenik meg. Egy
időben Aller utódai magyar kiadásokkal is kísérle-
teztek, melyek azonban alig egy évi fennállás után
megszűnt. Aller lapja jelenleg dánul, hollandul, né-
metül, olaszul, angolul, franciául, flamandul és
svédül jelenik meg.

1846. nov. 26-án született Csontos János ma-
gyar könyvtudós pap. Nagy érdemeket szerzett ré-
gi magyar könyvek felkutatása és ismertetése kö-
rül. Mátyás király könyvtárának könyveit, az ugy-
nevezett Corvinákat, Csontos ismertette elsőnek
behatóan.

DIANA

bedörzsölésnél lábadozók új erőre kapnak.

November 27

Hétfő

Mária, Virgill

1701. november 27-én szü-
letett Celsius Anders svéd fi-
zikus és csillagász. Nagyon
sok tudományos felfedezésével
sikereket ért el. Örökéletívő
azonban nevét a róla elnevezett
hőmérő megalkotásával tette. A Celsius-féle hőmé-
rő száz fokos beosztású, amelyet világszerte hasz-
nálunk.

1826-ban lázadtak föl a szultán és a török had-
vezetőség ellen a janicsárok. A janicsárok évszáza-
dokon keresztül nagy erejét képezték Törökország-
nak, azonban nagyon sokat rakoncátlankodtak, a
miért 1826-ban elhatározták megrendszabályozásu-
kat. Emiatt fellázadtak, de levertek őket és a ja-
nicsárok intézményét megszüntették.

1918. november 27-én tartották meg Cernau-
tiban a bukovinai románok nagygyűlését. A nagy-
gyűlés kimondta Bukovinának Romániával való
egyesülését.

— Ha fáj a feje és szédül és teltséget, hőlizgal-
mat, gyomorégést, vértódulást, szorongást, vagy
szívdobogást érez, igyék minél előbb egy pohár ter-
mészetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez a
gyomor és a belek működését hathatósan előmoz-
dítja, a mérges bélgázok fejlődését csökkenti, az
anyagcserét megélienkíti és a vérkeringést felfris-
síti. Kérdezze meg orvosát.

(—) Csecsemő tragikus halála. Barkos Márton
józsefvárosi lakos tizenegy hónapos leánykája tra-
gikus körülmények között halt meg. A kisleányt az
édesanyja az ágyba fektette és hogy le ne essen
egy deszkát állított az ágy szélére. Alvás közben a
csecsemő valahogyan megfordult és feje a deszka
alá került, ahol megfulladt. Mire megtalálták már
halott volt.

(—) Gyászmise Küchler Női lelküdvéért. A Kat-
olikus Női Misszió közli, hogy szeretett és nagyra-
becsült elhunyt jóakarója és munkatársa, néhai öz-
vegy Küchler Gyuláné lelküdvéért kedden, novem-
ber 28-án reggel 9 órakor a negyedik kerületi plé-
bániatemplomban gyászmise lesz, melyet Metzger
Márton dr. prépost plébános mond.

— Kilenced napi ájtatosság. A be-
katolikus püspöki székesegyházban a
telen Fogantatás december nyolcadiki
előtt kilenced-napi ájtatosság, ugyneve-
vanna lesz. Minden reggel kilenc órakor
egyház Mária-oltárnál szentmise lesz é-
lorettói litánia. Az ájtatosságot novem-
től, szerdától kezdve naponta a decem-
cadiki ünnepig tartják. A férfi és női ko-
ció tagjai vesznek részt ezen az ájtatos-
ságon.

— Grabler Árpád aranylakodalmá-
ra. Grabler Árpád nyugalmazott jegy-
ese, született Rosmyer Iona a buz-
bániatemplomban esküvőjüket meg-
tették. Az aranylakodalmas pár az évforduló
Temesvár-mehalai plébániatemplomban
újából az egyház áldását. Házasságukból
gyermek született, akik közül öt van.
Az öt gyermek közül két leány résztve-
lők jubileumán, a három fiú — akit az é-
lszire sodort — csak lélekben lehet jelen-
társaságban. Az aranylakodalmas pár m-
mos üdvözlésben részesült.

Nézzé meg minden vételkedetesség né-
karácsonyi játé-
kiállításunkat
Moravetz könyvkereskedő
Belváros—Józsefváros

Mozi

Halló, Janino

A Capitol-mozi filmújdonosa

Halló, Janine! Ez a címe annak a ké-
Ufa-filmnek, amelyet a Capitol mozgóban
tak. Tulajdonképpen végtelenül érdekes
ez egy káprázatosan érdekes revü k-
Játsszák a legkitűnőbb berlini színészek
lekmény központjában Röck Marika ká-
ő szédületes táncművészetével. Ezt tény-
kell, hogy mit nyújt ebben a darabban, ame-
untalan alkalmat szolgált arra, hogy a
táncművészetet csillogtassa. Kreuder Péter
szerű muzsikát csinált a Halló, Janine című
amely látványosságban a legpazarabb ame-
lyikkel vetekedik. A mesefűzés is kitűnő, ho-
a szürke kis ballettáncosnőből ünneplés na-
Humorral is bőségesen történt gondoskodás
kacagtatóbb váltakozások kergetik egymást
16, Janine áttűtő sikert aratott. A közös
a Capitol mozgóba.

Paul Dahlke,

a berlini filmgyár egyik főerőssége, a fő-
játssza az UFA „Jelszó Machin” c. fil-
m.)

MŰSOR:

Vasárnap és hétfő:

APOLLÓ: A pacsipta (német film).

CAPITOL: Halló, Janine (német film.)

CORSO: Egy nő, aki pofonokat kap
film.)

SCALA: A pacsipta (német film).

— Pál jogoszláv régensherceg vendégül látta Lord Lloydot. Belgrádból jelentik: Lord Lloyd, aki pénteken délelőtt érkezett a jogoszláv városba Szófiából, Pál régensherceg vendége volt.

— Kisiparos cipészek nem fizetnek forgalmi adót. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium közli: Azok a cipészek és más kisiparosok, akik üzlethelyiségük mögött fallal elválasztott művellyel rendelkeznek, nem tekintendők kereskedőknek és ezért forgalmi adót nem kötelesek fizetni. Természetesen ezek a kisiparosok csak a készítményüket árusíthatják.

— Olaszország látja el Magyarországot nyersanyagokkal. Budapestről jelentik: Római jelek szerint a két hét óta folyó kereskedelmi tárgyalások ma véget értek. Megállapítható, hogy Olaszország az eddiginél nagyobb szerepet vállal Magyarországot nyersanyag ellátásában, Olaszország főszállítója mezőgazdasági termékekben a jövőben is Magyarország marad.

— Amnesztia készült Palesztinában. Jeruzsálemből jelentik: Hír szerint az általános megengedési politikájának jegyében a kormány amnesztia gondolatával foglalkozik a politikai elítéltek és száműzöttek számára.

(→) Időjárásjelentés. A meteorológiai intézet jelentése szerint változó felhőzet, átmeneti szél és hőmérséklet állandósulása várható. Bucurestiben ma nap délelőtt hóvihár volt.

— Agyonlőtte pásztorát, mert szebbek voltak a juhai. Kolozsvárról jelentik: Joanas Aurel 33 éves pásztor azzal vádolva állott a kolozsvári büntető bíróság előtt, hogy a múlt év novemberében irigységből megölte Dur Lazar nevű pásztorát. Több pásztorral együtt a hunyadmegyei Batiz község melletti legelőn legeltették juhnyájukat. Joanas haraglott Dur Lazarra, mert annak szebb juhai voltak a legelője. Egy este két revolverlövessel megölte. Joanas tagadta a gyilkosságot és azt állította, hogy a csendőrségen csak a vallatástól való féltelében tett beismerő vallomást. Tanuk bizonyították, hogy a gyilkosság estéjén Joanas kezén és karján vérfoltokak láttak. A bíróság Joanaszt 15 évi fogságra ítélt, egyben arra kötelezte, hogy ezer lei kártérítést fizessen a meggyilkolt pásztor családjának.

PERZSASZÖNYEGEK
legelőcsobban. — Porszívó köleszónés.
Zsákzsónyegek, gyapjuk dus választékban.
ORIENTAL
perzsaszónyeg szövéde
IV. Bul. Bertinet 5. Az Elite kávéház mellett

(→) Eljegyzés. Fritz József és Farkas Erzsike gyerekek. (Minden külön értesítés helyett.)

(→) Katalin bál újszentesen. Az újszentesi azdakör ma, vasárnap este hét órai kezdettel a helyiségeiben vacsorával egybekötött nagy zabás Katalin bált rendez, amelyre ezúton is meghívják a közönséget. A vacsorát az újszentesi református nőszövetség rendez és kitünően elkészített paprikást, fánkot és más süteményt tálat a vendégeknek. A szórakoztató és tánczenét a hírneves Kálló Géza cigányzenekara szolgáltatja.

— A nagykereskedők jogosultságának elismerése. A temesvári kereskedelmi és iparkamara nyomatékosan felhívja az érdekelteket nagykereskedők figyelmét az új árelenőrzési törvény 7. szakaszának azon rendelkezésére, amely előírja, hogy közszükségleti cikkeket árusító azon nagykereskedők, akiknek nagykereskedői jogosultságát a nemzetgazdasági minisztérium december elsejéig nem ismeri el, kötelesek december hó 15-éig a kért engedélyt a városi népközhatalmától megkapni. A városi népközhatalmától megkapni. A városi népközhatalmától megkapni.

(→) Népönknyha felállítására az Erzsébetvárosban. Az erzsébetvárosi polgárság küldöttsége, amelyet Unterweger Lothár dr. kanonok és Péter Keri Norbert plébános vezettek, tegnap megjelent a városi tanácsban Tieran Emil dr. főpolgármester előtt. A küldöttség rámutatott arra, hogy az általános nyomor egyre növekszik és az Erzsébetvárosi társadalmi egyesületi elíteltének a szegények támogatására. Kérték, hogy a város ebben a városrészben is állítsen fel ezidén népközhatalmát, amilyen ott a múltban éveken keresztül működött. A főpolgármester megígérte, hogy a kérdést a városi népközhatalmával tanulmányoztatja. A városi népközhatalmától megkapni.

(→) Új cégek. A temesi helytartóság cégbizottsága legutóbbi ülésén megadta a végleges működési engedélyt a következőknek: Schön Lidia tej- és tejtermékek üzlete Rékásán, Kapornay János kereszmannnyitási engedély Temesvárott, Mann Ferenc vegyi cikkek és olajkereskedés Temesvárott, Schön Kornél cipészüzem és gumilábbeli-üzlet Temesvárott, Simon Sándor gabonauzlet Hátszegben, Marinescu Anna vendéglő és bodeganyitás Dévén.

— Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Katona Péter József, Cseki Éva, Szabó József.

NAGY UTAT
TETTÜNK MEG ÉS
IZMAIM
MEGMEREVEDTEK

AZONNAL
MEGSZABADULSZ
FÁJDALMAIDTÓL, HA SLOAN'S
LINIMENTET HASZNÁLSZ

Ne várja meg, hogy a természet maga dolgozzon akkor, amikor valamilyen okból megmerevedtek az izmai. A fájdalom sokáig kínozza. Kenje be Sloan's Linimenttel és izmaiban azonnal melegeit érez, amely nagyobb mennyiségű friss, egészséget adó vért hoz magával. Sloan's Liniment enyhíti a neuralgikus fájdalmakat, a hűlés okozta fájdalmakat, csúzt, köszvényt, zsábadt és eloszlatja a rándulás és ütés okozta vértólulást.

SLOAN'S LINIMENT
a család gyógyszere

Fokozza
A
SZERVEZET
TEVEKENY-
SÉGÉT.

Értekezletet tartanak a Balti államok

A finnek még mindig számítanak a háborúra

Helsinkiből jelentik: A finn külügyminisztérium részéről visszautasították azt a szovjet állítást, amely szerint a finn kormány nem meri a parlament elé terjeszteni a finn-szovjet tárgyalások kérdését. Hivatalosan megállapítják, hogy a valóságban a finn parlament valamennyi tagja tájékozott ebben a kérdésben.

Ezzel kapcsolatban jelentik, hogy Lettország, Észtország és Litvánia külügyminiszterei érintkezésbe léptek egymással annak érdekében, hogy

a Balti-államok értekezletet tartanak az utóbbi hónapok eseményeivel kapcsolatban. Az értekezletet Tallinban hívják össze. (Duna-posta.)

PAASAKIVI KÖVET A MOSZKVAI TÁRGYALÁSOKRÓL

Helsinkiből jelentik: A külföldi lapok tudósítói beszámolóját folytatták Paasakivival, a finn küldöttség volt vezetőjével, aki megcáfolta, hogy Tanner pénzügyminiszter régi ismerőse lenne Sztalinnak. Tanner és ő a moszkvai tárgyaláson ismerték meg Sztalint. Érdekes jeleneteket mon-

dott el a moszkvai megbeszélésekről, majd elbeszélte, hogy

a Leningrád biztonságát illető orosz követelésekkel szemben elmentek a végső határhoz.

Olyan engedményeket azonban, amelyek Finnország semlegességi helyzetét érintik, nem tehettek. Hangsúlyozta, hogy nemcsak Finnország tett semlegességének védelmére mozgósítási intézkedéseket. Finnország gazdasági helyzete egészséges. A finnek gazdaságilag sokat kibírnak és legfeljebb

az új helyzethez hozzáidomultan szabják meg az új életmódot.

Kijelentette Paasakivi, hogy a finn nép nem először van ilyen helyzetben és ezt most is ki fogja bírni.

— Mi békét akarunk — fejezte be nyilatkozatát. — Mindig készen vagyunk újabb tárgyalásra, de készek vagyunk minden másra is. Nekünk nincsen követelni valónk az oroszoktól, a kezdeményezés joga tehát Oroszországnak. (Duna-posta.)

(→) Artatlanná tett szobtolvajok. A temesvári rendőrség elfogta Rusindelar Alexandru bucarestii szobtolvajt, aki előszeretettel a vonatokon garázdálkodik és az utasok zsebeit fosztja ki. A szobtolvaj két nő, George Alexandra és Stoian Elena társaságában jött Temesvárra, ahol lopásokat akartak elkövetni. Megindították ellenük az eljárást, annak megállapítására, hogy volt-e valami részük az utóbbi időben elkövetett lopásoknál.

(→) Tolvaj gyári munkásnő. A Kawe temesvári gumiszöveggyár közölte a rendőrséggel, hogy raktárát ismeretlen tettes állandóan fosztogatja. A rendőrség megindította a nyomozást és őrizetbe vette Bitthof Juliána harminc éves munkásnőt, aki beismerte, hogy néhány hét óta állandóan dézsmálta a raktárt.

— Macskák székszorulásnál és a vastagbélben végbemenni rendellenes erjedési és bomlási folyamatoknál, gyomorégésnél és epepangásnál a régóta bevált, tisztán természetes „Ferenc József” keserűvíz megszabadítja az emésztőcsatornát az ott felhalmozódott salakmennyiségtől és biztosan előmozdítja az anyagcsere további folyamatát. Kérdezze meg orvosát.

— Megbüntetett kereskedők. A királyi helytartóság mellett működő árelenőrző bizottság Ciupe Gheorghe dr. vezértitkár elnöksége alatt tartott ülésén Davidovics Dóra Temesvár Fröblucca 47. szám alatti, továbbá Weisz Miklós és Szűcs László aradi kereskedőket egyenkint háromezer leire büntette meg, mert üzleteik helyiségében nem függesztették ki a maximális árkat.

Hasznos és tanulságos **játékok**

GALAMBOS LIBRARIA

— Halálozások. Szuck Antal nyugalmazott középiskolai szakfelügyelő 73 éves korában Fratelián meghalt. Vasárnap délután 3 órakor temették a jászóvárosi temető Főger-kápolnájából Gyászolják leánya, Klein Mátyásné, született Szuck Margit, veje Klein Mátyás, unokái Gertrud és Walter. Meghaltak még: Schmolc Mária Terézia született Stangl ötvenhét éves, Mihalik Cecília született Roth hetvenöt éves, Spitzer Anna született Jakab harminchat éves, Badescu Ion hatvanhárom éves piaci árus, Kálmán Mária született Voina hatvankilenc éves.

(→) Házasság. Csikos Béla a Margina-Resica-Művek tisztviselője és Nagy Janka református tanítóknő tegnap a resicai református templomban tartották egyházi esküvőjüket. Násznapjuk voltak Rogovics-Fehér János gyáros és Szabó József a Resica-Művek műszaki tisztviselője. Az esketési szertartást Keresztes József resicai református lelkész vezette.

RUBINSTEIN ANTAL

A Mester születésének 110-ik évfordulója alkalmából

Rubinstein sűrűszálltával zenei lángszellem, kivételes ember és nagy művész távozott a zene birodalmából, mert ez túlszárnyalhatóan pianista az őseredeti tehetségek közt is a legkimagaslóbb volt, amit maga Liszt Ferenc is megerősített azáltal, hogy pályatársai közül egyedül Rubinsteint ismerte el virtuozitásában és tudásban magával egyenrangúnak. Lisztről a nagy francia zeneiről és zenekritikusok, a félelmetes tollú Fétis, mondotta: Liszt az első és az egyetlen. De utána a sorban azonnal Rubinstein következik.

Aki életében csak egyszer is látta Rubinsteint, erősen Beethovenre emlékeztető, dacos, kifejezésteli ábrázatát, dus fürtökben alómló koronafekete haját s akinek megadatott csak egyetlenegyszer is az ő isteni játékában gyönyörködni, az ezt a ritka élményt soha többé el nem felejtette.

Rubinstein játéknak Liszttel szemben — Spiedel Lajos, a híres bécsi kritikus véleménye szerint — volt egy nagy előnye: naivitása és még elhasználatlan érzései, ami Liszt — minden szellemessége és művészi ötletessége mellett is — kissé fásult volt. Liszt játéka Rubinsteinénél finomabb, de egyben idegesebb is, gyakran szenvedélyességében túlfűtött. Néha-néha — minden előkelősége mellett — negédesnek tűnt. Rubinsteint ezt sohasem lehetett a szemére vetni, mert ő mindig teljes őszinteséggel, lelkéből fakadóan játszott, gyakran tombolt a zongorán, ami Lisztnél sohasem történt meg. Rubinstein sohasem fordult gyonyosan a közönség felé, mindig tudásának legjavával szolgált hallgatóságának. A két pompás Shakespeare vigjáték címe: Amit ti akartok és Ahogy nektek tetszik sehogysem illelték Rubinstein koncertjeinek műsoraira, mert ő mindig úgy játszott, mintha szüntelen azt mondta volna: amit én akarok és ahogy nekem tetszik! Ez neki néha kellemetlen lehetett, de viszont mindenkor őszinte volt.

Rubinstein művészkörútján — Péterváron, Moszkván és Párison kívül — legszivesebben Bécsben játszott, hol már 1842-ben — 12 éves korában — mint csodagyermek óriási feltűnést keltett. Néhány évvel előzőleg — akkor a kis Antal 6 éves volt — csak egy hajszálon mulott, hogy az egész Rubinstein-családot nem száműzték Szibériába.

A bécsi zenei közönség mindvégig rendületlenül megőrizte Rubinsteinnel szemben hű ragaszkodását és határtalan lelkesedését. Liszt egyik kijelentése szerint minden zongoravirtuóznak 40 éves korában vissza kellene vonulnia a nyilvános szerepléstől. Rubinsteinre ez nem volt alkalmazható, mert ő még közel hat évtizeddel a vállain is csupa frissesség, tűz és energia volt és hasonló varázst sikerült gyakorolnia hallgatóságára, akárcsak husz éves korában. Duzzadó erő, ifjonti lév, az ideális „énekli kéz” („la main chantante”, mint azt Liszt Ferenc nevezte) a legdörgőbb fortissimókban s a legelhálabb pianissimókban egyaránt eszményi szép billentés, utóérhetetlenül tökéletes pedálozás, megígéző érzékes játék és csalhatatlan biztos emlékezőtehetség: ezekből a ritka pianista éretyekből tevődik össze Rubinstein Antal nagy művészi egyénisége.

Minden időkre felejthetetlen élménye maradt a bécsi zenevilágnak a Rubinstein által ott a nyolcvanas években a „Grosser Musikvereinsaal”-ban eljátszott, hét estére terjedő „történelmi zongorasorozat”, mely a zongorakoncertek történetében igen kiváló helyet foglal el. Ezeknek a történelmi zeneestélyeknek Rubinstein volt a kezdeményezője, az ő példáját utánozták később Tausig Károly, Moritz Rosenthal, Eugen d'Albert és Friedmann Ignác.

Rubinstein játéka — így emlékezik meg arról egyik nagy bécsi zenekritikus, Max Kalbeck — gyakran egyetlen, sokszor féltelen szeszélyességének játékszere volt. Allítólag Hans v. Bülow, aki különben rendkívül nagyrabecsülte Rubinstein művészetét, mondta a mesterről:

— Valósággal kifürkészhetetlen jelenség ez a Rubinstein! Egyszer — mindeneket elbűvölően — egy játszik, mint egy félisten, másszor meg olyan lomposan — bocsánat a kemény szóért! — mint egy disznó!

Rubinstein teljes tudatában volt játéka közben elkövetett fura kilengéseinek, de nem volt képes azoknak gátat vetni, határt szabni. Mindennek dacára — a mester kortársainak állítása szerint — tíz ujjal a zongorán elragadóan „énekelt”, nálánál bájosabban egy egyszerű Mozart adagio-t vagy Field noktürnt eljátszani, senki sem tudott. Ami azonban nem zárja ki azt, hogy közvetlen utána egy allegro-t olyan vesztettül szelvelő iramban hadart le, mintha a tatar kergette volna. De még túlzásainál is lenyűgözte hallgatóságát, mert a közönség kiérezhette, hogy ezekre a túlzásokra Rubinsteint nem a virtuóz kúsága, hanem valami mágius erő kusz-

tette szinte hipnotikus ellenállhatatlan hatalommal.

Mint Lear királyról mondja Shakespeare: Minden arasz királyi rajta! — úgy Rubinsteintre is ráillett, hogy „grandseigneur”-i volt minden gesztusa, Nagyur volt a színevájából, nemeslelkű, finom és adakozó. Szűkölködő pályatársainak mindenkor készséges támogatója. Ritka életművész, szerelmese a szép asszonyoknak s élte végéig rendíthetetlen kedvelője a francia pezsgőnek.

Hallgatósága valósággal rajongott érte s az „isteni” Rubinsteinnel — publikuma ezen a néven becézte a mestert — minden emberi gyarlóságát jó-ságosan elnéző mosollyal bocsátotta meg.

Rubinstein szívesen látta volna, ha a kritika az ő személyében a „nagy komponistát” hajlandó a „halhatatlan virtuóz” fölé helyezni. Az igazság ott van, hogy a mester kétségtelenül igen tehetséges zeneszerző volt, minden műfajban sikeres alkotásokkal kérkedhetik, kinek azonban nagyobb kreatívval nem sikerült a zenevilágot teljesen kielégíteni, mert legtöbb műve fényesen kezdődik, azután invenciója hirtelen cserbenhagyja, s végül is a kidolgozás mind pongyolább lesz. Milyen hatalmas — szinte elemi — erővel robban ki az „Océán” szimfónia első tétele, de csakhamar mily váratlan hanyatlás következik. Rubinstein kompozícióiban s játékában egyaránt a hamisítatlan érzékiség s a még elhasználatlan, friss szláv erő és dacosság, sokhelyt a mélységes szláv melankólia jut kifejezésre.

Legsikerültebb dalműve: A pusztá gyermekei és Ferramors, későbbi operái: Nero, A démon, A Makkabeusok és Sulamith is igen szép lírai részeket tartalmaznak, de mindannyiokból hiányzik a „hosszu léleket” és a folyvást felgyülemelő és növekvő drámai energia. Rubinstein irt egy csapat bübajos dalt: A könny, Bár örökké így maradjon, Az aza címűek és a híres Perzsa dalok vergődtek nagy népszerűsége.

A mester élte utolsó szakában nagy hévvel kul-

A kávéen vásárolt futballista

Délamerikában, a bő kávétermő füldek országában, már évek óta dul az a becstelenség szokás, hogy tulságos gazdag kávétermés idején a világpiaci árnyit meghaladó mennyiséget a tengerbe öntik, hogy ezáltal az ugynevezett árnyit biztosítsák és a nemzetközi kávékereskedelmet a krachtól megmentse. Mert, ha valamiből több van, mint amennyit el lehet adni, akkor annak az ára törvényszerűen esik mindaddig, míg a kereslet és kínálat egyensúlyba jön. Az olcsó kávé pedig nem érdeke sem a termelőnek, sem a spekulációs politikát hajszoló világpiaci tőzsdének. Ezért inkább az óceán cipaival és bálnával ingyen etetik meg a kávé, semhogy a tulbó termés becstelenséggel felkínálásával a világ szegényeinek is jusson az olcsóbb kávéból. Ez az aljas és embertelen üzleti politika már annyira bevált, hogy legutóbb az amerikai bortermő vidék feleslegét szintén a tengerbe csapatták. A mérhetetlen vízhez képest gyenge kis fröcs szarmazott ugyan abból a keverékből, de nekünk mégis jól esett volna a tengerbe fojtott kis boroscska a tiz lejes spricer árak mellett. Egészen bizonyos, hogy néhány száz év múlva a világtörténelem írói megvetéssel fogják megemlékezni erről a korról, amikor a vilámgyorsasággal közlekedő kereskedelmi hajóóriások rendszeres forgalma idejében a Föld egyik részén százezerrel halnak éhen a nyomorult kuliik és ugyanakkor ezer tonnaszáma hajították más helyeken a tengerbe az enni-innivalót. A profitéhség nevezheti ezt kényszerű üzleti politikának, de a tárgyilagos historikus kétségtelenül embertelenségnek fogja minősíteni.

Ugy látszik azonban, a jobb érzés egy szikrája gyult ki mégis hirtelen az amerikai kávétrüsz szivében — ha ugyan ilyen, dollármilliókban fuldokló emberekben, van szív — mert a legújabb felesleges terméskből már nem izesítették kizárólag a tenger vizét, hanem — vásároltak rajta egy európai futballistát. Ne tessék ijedten félredobni az újságot, mert nem harapok és nem is tört ki rajtam a pillanatnyi elmezavar, de komoly tény és valóság, hogy az egyik rio de janeiro labdarugócsapat négyzetfizenhat zsák kávéért megvette az olasz Genova futballcsapat Figliola nevű uruguayi származású játékosát. A játékosvásárlásnak ez a praktikus módja ugyan kissé furcsa, de minden esetre tisztességesebb dolgot, mint azt a négyzetfizenhat zsák kávé a tengerfenékre küldeni, mert ez a néhány-száz zsák kávé is felesleg volt már, ha rendes braziliai millreik helyett baktávévalutával fizetnek. Az üzlet komolyságát hirdeti az a további jelentés-

ÁGYBA REKAMIÉBA

Epeda

10 ÉVI JOTÁLLAS...BRATCAJUD.BIHOR

tiválta az egyházi operát. Ennek keresztelte e Bábéli torony című dalművét és az ezt követő Mózes-t, meg Krisztus-t, melyek bátran viselhetők volna a „szinszerűsített (szcenírozott) oratórium” nevet. Rubinsteinnel az volt a vágyalma, hogy maj — mint Wagner Richardnak II. Lajos király szemé-lyében — neki is akad egy dugszagad mecénása aki az ő egyházi operáinak állandó színrhezatal-céljából felépíti az erre alkalmas közházát. Wei-marban, Berlinben, Londonban és Párisban haszta- lan sürgette egy ilyen színház megvalósításának ter-vét. Végre Brémában elinkázott az annyira óhajtott műintézet s abban a „Mózes” posthumusan színr-is került. Ezt az örömet azonban a mester — sajno — már nem érthette meg.

Rubinsteinről „az isteni virtuózzól” a zenetör-ténelem lapjain sokkal több szó esik, mint a kom-ponistáról. Dalművei közül egyedül csak a Démo-kerül színré néha a külföldi operaszínpadokon. Szim-fónikus muzsikájából az „Océán” szimfóniát, a „Ba-costume”-t és a „Ferramors” balettenéjét, zong- raversenyművei közül egyedül a d-mollt, néhány hí-res etűdjét és szalondarabját, kamarazeneiből cel-lósonátját és bájos d-dur zongoraharaszát játs-zsák, többi alkotásait irgalmatlanul elseperte a- ujjab zenei korszakok régi irányzatokat pusztító- fagyos szele.

Rubinstein Antal elhunytát az egész művel-zenevilág meggyászolta. A mester III. Sándor oros-cárnak kedvenc kamaravirtuóza volt. A cár az ő ki-tünő művészetét elhunytakor a nemzet dicső halott-jának tekintette és a moszkvai Péter-Pál kolostor-ban fejedelmi pompával temettette el.

Guttman Miklós.

hogy az olaszok a fizetési feltételeket elfogadták és amint az illatos kávévaluta Délamerikából megérkezett Genovába, a szemes Santos-kávéen szerzett játékos haladéktalanul elindul Brazíliába.

És most már nemcsak a kávé menekül meg a tengerbe sülyesztéstől és kerül természetadta rendeltetésére, hanem valamelyes tanulság is származik ebből az üzletből. Ület kínálkozik hasonló bizarr kereskedelmi lehetőségek elgondolására. Így például a grönlandi eszkimók igen szívesen küldenekél- ötszáz felesleges fókát — jaj, de sok van nekik ezekből, — egy kis temperamentumos sapnyol táncosnőrt, aki hajlandó volna tüzes táncával a szibériai hidegben az eszkimó-klub előkelő tagjait felmelegíteni. Magam sem zárkózok el egy olyan üzletől, amikor a multamban felesleges nagy számban jelentkezett balléreseimért kaphatnék egy jobb fehérszövet cserébe. Vagy Józsi barátom, szeretett törzskávéházam népszerű pincére, egy esztendőre vita nélkül előre adná minden felesleges józan per-cét napi két deci konyokváltáért.

És vajjon nem volna-e magasztos megoldás, a modern haditechnika összes légi madarait odaadni egy icike-picike kis fehér galambért — csőrében a világbécse olajágával? Vagy a nemzetközi események böles szakértői nem kínálnák fel világértékeltelet- ötleteiket egy olyan ügyeskezi suszterért, aki egy csapásra megoldaná a gazdasági világrizis gordiusi csomójának kegyetlenül összekuszált pertlijét? Es így tovább...

— Jó, jó — mondhatja a szkeptikus lélek — de mi lesz az üzlettel például akkor, ha a félezer zsák kávéen megvásárolt futballistát nem válik be és lassan rájönnek, hogy kár volt ilyen nagy árát adni érte? Hát akkor is még mindig van megoldás, — ott van az eddig alkalmazott kávé-recept: tengerbe dobják a futballistát. (Gogo.)

HERESTI

URADALOM FAISKOLÁI

Posta: Budesti, Ilfov megye

Kérje az illusztrált diitalan árjegyzéket a leg-termekevényebb gyümölcsfákról, a legkiválóbb szőlővenyigékről, a legszebb virágokról és más növényekről.

Eékeakarát helyett elszántság

A háború kitörése óta most telt el az első év, melyen a békeről szó sem esett. Európa népeit általában vannak már azzal, hogy egyre bővülő, súlyos háború van és ezen a tényen nem is változtat az, hogy — a lengyel hadsárgaól eltekintve — úgyszólván nincsen szárazföldi összecsapás. A másik körülmény, amelyvel Európának számolni kell, az, hogy az erők egyensúlya bontakozik ki, hogy a győztesek nagyon sok áldozatot kell hozni a győzelemért. Sokan azt mondják, hogy ebből a háborúból egyik fél sem kerülhet ki győztesen, mert a győzelem még a győző erejét is kimeríti és így még is „győzelem nélküli béke” az, amelynek segítségével Európa ügyei rendbejönnek.

Ért az utóbbi feltevést elméletinek kell tekinteniünk, amely szakít a történelem tapasztalataival. A történelem győzteseket és legyőzötteket önmegtartóztatás volna, ha a huszadik század erőit túlbecsülve, hitelt adnánk annak a véleménynek, hogy ez a háború a tartós béke jogának kialakításáért folyik és nem azért, hogy a felek valamelyike legyőzzék. Sőt miután nagyobb áldozatokat követel a háború bevétele, annál inkább erősödik ismét az elégtelenség, a megtorlás vágya és a jóvátétel követelése. Be kell ezt vallanunk magunk előtt, amikor a kompromisszumos béke lehetőségét felfedezünk, amikor egyre világosabbá válik, hogy az új európai rend nem a mai kérésekből kiindulva valósul meg, hanem annak kézzel rajzolja meg, aki győzni fog.

Mindennap, amellyel a háború meghosszabbodik, közelebb viszi Európát a megtorlásos béke állapotához. Ott ég a bosszú emberi érzése a szíven, a hadviselő államok kényelmetlenségei és nélkülözéseknek kitett egyéneiben és a háborúnak előlő a sorsa, ebből az érzés-összevélemény lesz. Ez a hosszú háború következménye. Már végigéltük egyszer a tömeglélektelen emóciók folyamatát. 1916-ban költők és költők még álmódostak egy általános ömlesztésbe menő békeről. Babits Mihály 1916. novemberében még arról írt, hogy „ne kérdezzük a háború, fonjátok virágot, szeressük és megadjuk az egész világot”, ezzel szemben Niti kiratái szerint 1916-ban már egyik fél sem lehet a béketárgyalás asztalhoz, mert egyik tartott a leszámlolás kegyetlenségétől. A férfiak már tudták akkor, hogy megérte a béke nem jöhet és ha Wilson eszméit — a győzelem nélküli békeről, a 14. pontról — a háború utáni tömegek és háborútól megviselt népek lelki megerősítésére használták is fel, az azt is, hogy a háborút békediktátumokkal lehet majd befejezni.

Körülbőlül most jutunk abba a lelki fázisba, hogy tudatára jutunk annak a szomorúan megélt tapasztalatnak, hogy a béket éppen a karddal csinálják, mint a háborút. Az angol propagandában és publicisztikában az utóbbi hónapokban visszatérően foglalkoztak az úgynevezett békecélokkal, de a válaszközlő azt kell kiolvasnunk, hogy a politikusok és publicisták inkább a háborúnak szerintük létezett okairól beszélnek és a célhatározót egyszerűen okhatárolással cserélik fel. A célokat a gyakorlati politikai alakítja és minél tovább tart a háború, annál súlyosabb átalakulások mennek át a célhatározásokon.

Mert eszmi cél az Európai Egyesült Államok gondolata, amely a Népszövetségnél szorosabb kapcsolatot teremt az államok együttesével, de ez nem háborús cél, hanem egy, a béke utáni megoldás, amely éppen olyan független a békeszerződésektől, amilyen független a Népszövetség keletkezésétől a párisi környéki tárgyalások voltak. Azonkívül a német békecélok közt nem szerepel ilyen, egész Európára kiterjedő jogrendi átalakulás, tehát az ideológia is az az egyik fél oldalán jelentkezik.

Ami mindkét hadviselő oldalon közös, az a mindenképp kockára tevő elszántság. Minél jobban nő a háborús feszültség és ennek kapcsán a háború elvesztésétől való félelem, annál véresebbek azok az erők, amelyek a rettegés és félelem győzelemért felszabadulása után lesújtanak, a vae victis örök jelszava jegyében.

DÉLI HIRLAP

automata telefon száma: 28-10

Vigyázat

Vannak utáztatok, amelyeket mint aspirint akarnak eladni, holott ezeket nem szabad aspirinnek nevezni. Órizkedjen ezektől! Kérjen mindig

ASPIRIN
TABLETTÁT

csak a) Bayer (keresztelt)

Berlini noless

Irtó: MEGYERY ELLA

Berlinből írják: A berlini kirakatokat ma is érdeemes megcsodálni, még pedig nem mindig csak platonikus érdeklődéssel, hiszen egész sereg remek holmit lehetne összevásárolni, ha a márka hitelleveleket nem mérnék olyan drágán.

Vezetnek a technikai csodák, mindig újabb és újabb kivitelben összehajtható utiórák, villanykörtével kombinált öngyújtók, potom olcsó cipő fizek, százféle racionált háztartási kellék, hogy a lépten-nyomon szívfájdalmakat okozó ólomkristályokat, porcellánokat, kerámiákat, szebbnél-szebb bórdolgokat ne is említsük.

Párisi terverőn finomak, gusztyusok a német kozmetika varázsszerei is, frappánsan ötletes csomagolásban, csak az marad előttem örök rejtély: ki veszi, ki használja őket, kinek gyártják a rengeteg luxusholmit, mikor egy festett arc, egy ruzsos száj, egy vöröslakkos köröm már régen csak a legendák közé tartozik Berlinben... Ez a tünet nem új, de a szinte undorra és megvetéssé fokozódott ellenszenv minden kikészítőszert iránt a háború óta hasonlíthatatlanul hangosabb, nyíltabb, tüntetőbb s alighanem összefüggésben van az idegenek iránt táplált sokban érthető — ellenszenvvel.

Isten látja lelkemet — és az arcomat! — jómagam igen mérsékeltlen élek a modern kozmetika vívmányaiival, csak éppen annyira, hogy a pesti átlagból ki ne üssek, mégis hányszor kellett kezdetben kapuk alá futkosnom s ott azt a kis „utánségítést” is sürgősen ledörzsölni, mert nemcsak futó megjegyzéseket kaptam a szembejövőkötől, hanem a hátam mögött nem egyszer valóságos szavalókórusok alakultak: De geht eine geschminkte Frau!

Emlékezetes marad számomra az az afférem is, mikor egy vendéglőasztalnál, evés után, gépiesen kivettem a szájrúzsomat, de a fontos művelet feleuton megszakadt, mert egymással össze nem tartozó asztaltársaim, összebészélés nélkül, egyszerre viharos hahotába törtek ki, — éppen, hogy ki nem fityülték!

A ruzs-ellenes férfítábor ugyancsak meg lehetne elégedve az itteni elyekkel s bizonyára igazat adna a manikür kisasszonyoknak is, aki piros körömlakkra célzó félnk óhajomat eleve visszaverte azzal az önértékes kijelentéssel, hogy a német férfi nem állja a vörös körömet, a német nő tehát nem hordja, mert ebben is a férfi izléséhez igazodik.

Bizony elszégyeltem magam. A világ minden részén láttam már a vöröskörmű nőket, hallottam e divat ellen tiltakozó férfiakat. (A finoman festett arc még tetszik egyik-másiknak, a vörös köröm egyetlenegynek sem) de Németországban tapasztal-

A temesvári kereskedelmi kamara volt főtitkárának kinevezése

A temesvári kereskedelmi és iparkamara hivatalos értesítést kapott, amely szerint a nemzetgazdasági miniszter 88.573. számú döntésével Manuila Camil dr.-t, a temesvári kamara volt főtitkárát az erdélyi bányászati vállalatok autonóm igazgatóságához nevezte ki és ezen állami intézmény bucarestii központjában fog szolgálatot teljesíteni. Manuila Camil dr. ezen kinevezésével megoldást nyert a temesvári kereskedelmi és iparkamara első titkári állásának kérdése is, amennyiben most már kizárólag Fratila Ion jelenlegi főtitkár lesz az, aki a kamara kinevezett főtitkáraként ezt a hivatalt vezeti.

tam először, hogy a férfiak vétője döntő szempont a nőknél a vörös köröm-problémában.

Bonyolult kérdés persze, a berlini „shopping” magyarul boltról-boltra járás, ha cipőt, harisnyát, szövetruhát, vászonneműt akar az ember venni.

Női selyemruhát, bluzt, sálát, tiszta selyem hálokabátot s apróbb luxuscikkeket jegy nélkül lehet vásárolni, de törülközőt, zsebkendőt, bőrkesztyűt, már csak hatósági engedéllyel, sőt ujabban a mosdókesztyűt és surolóröngyöt is ugyanígy, mert mindkettő kenderáru. Bevett szokás, hogy az új cipő vagy ruha boldog tulajdonosa a régét beadja jótékony célra, szóval „halmozni” csakugyan nem lehet s tulságos változatosságot se lehet kifejezni az elegancia terén.

Ami még külön probléma: az a szappan.

Olyan értékes cikk, hogy a kenyér- és húsjegyekkel együtt külön Seifenkarte-kat is osztanak ki s így kap az ember, — tisztasági igényeire való tekintet nélkül — havonta egy darab standard-szappant, amit hivatalosan Einheitsseife-nek, azaz egységsszappannak kereszteltek el. Igazi nép-szappan, alig illatosított, nehezen habzó, mégis minden atomjával fukarkodnak, hiszen a kirakatokban díszlő finom toalett-szappanok elérhetetlen közönséges halandónak, csakis betegek és fiatal anyák számára vannak fenntartva.

Borotvaszappan, borotvakrém is jegykényszerrel jár s azt hiszem, nem sok a kiutalt mennyiség; mégis borotválatlan férfit egyelőre nem igen látni, legfeljebb gyanusan sok szappan nélküli villanyborotválógépet.

De tény, hogy amint a világháborúban, — azt a háborút én „békebeli háborúnak” hívom, a mostanától megkülönböztetésképpen — minden berlini szívet meg lehetett lágyítani egy fél rud szálmával, ugy most egy darab jó szappan az, amely csodákat művel...

CORSO - MOZI

Gyönyörű színes
film

**Egy nő, aki
pofonokat kap**

Főszerepben:

**Frederic March
és Carole Lombard**

Aktuális Metro-híradó.

A VILÁG

= KÖZGAZDASÁG

Németország ipari önellátása

A fejlett vegyi ipar csodákat teremt

AZ AMERIKAI CORNELL-EGYETEMNEK van egy kollégiuma, amely a család, az otthon, a háztartás problémáival foglalkozik tudományosan. Kifutó szakértők tartanak előadásokat a családi életéről, a modern háztartásról és megtanítják a fiatal anyákat a gyermeknevelésre is. Az oktatás nagyon alapos, nem téveszti szem elől a gyakorlati szempontokat sem és filmek segítségével szemlélteti, hogyan válnak be a tudomány igazságal a gyakorlatban. A helyes gyermeknevelést bemutató filmeket széles körben terjesztik. Három képet vetítenek le a nézők előtt: mik a tudomány leszárt igazságal, hogyan fejlődik a gyermek, ha ezek figyelembevételével nevelik és mi az eredmény, ha a nevelés helytelen irányban halad. A legérdekesebb részlete a filmek az, hogyan kell evésre tanítani a fejlődő csecsemőt, hogy ne csak a narancsszörpöt szűrösölje, de szokja meg a tápláló főzeléket, a parajt és a sárgarépát is. Semmit sem szabad erőltetni, mondja az amerikai egyetem tanára, meg kell várni, amíg a gyermek kisebb, gyöngéd biztatások hatása alatt önmagától nyúl az ételekhez. Ha megfogja a kanalat, ha közelebb ül a tányérjához, vidáman, mosolyogva segítsük, de ha úgy látjuk, hogy nincs szüksége támogatásra, hagyjuk magára. Ha a módszer okos és előrelátó, az eredmény nem maradhat el. Mindent egyébként nagy általánosságban már korábban is tudták az anyák; a tudomány csak ráütötte tekintélyével a hitelesség bélyegét a gyakorlat bevált igazságaira.

KÜLFÖLDI UJSÁGOKBAN a következő újabb találmányokról olvassunk: motorerővel hajtott legyező, amely a sörrel elfújja a habot; gumból készült szabályozható és kiszélesíthető kerékpárülés; útköző, amely az autó hátsó ülése mögött egy gombnyomásra kiugrik és megakadályozza, hogy a mögötte haladó kocsi beleszaladhasson; cipőtalpra szerelhető lánc, amely véd a sikos, fagyos talajra az elcsuszástól; önműködő villamosvasaló; tükrök, amelyeket egy automatikus készülék egy gombnyomásra megfűszít; ajakformáló fúvós hangszere játszó zenészek részére; villamos buvárruha, mely megvédi a halak támadásaitól; végül — szellőztetővel ellátott sámfá.

CSODALATOS, HOGY AMERIKÁBAN mi mindent tanítanak és mennyi ember él tanításból. A legújabb statisztika szerint egymillió ember jelentette be foglalkozását a tanítást. Négyezer annyi, mint Amerika legnagyobb ipari vállalatának munkáslétszáma és háromszor annyi, mint a hadsereg békebeli állománya. Amerikának minden negyedik lakosa tanul valamit és kétmilliárd dollárt költenek évente továbbképzésre. Ki gondolná, hogy a rideg, „profitéhes” Amerikában, a technokrácia hazájában, a kultúra és a művelődés a — legnagyobb üzlet.

NAGY TELI SÜTÉTSÉG JÖN. A „Daily Telegraph” azt írja hogy világtitási szakértők keményen dolgoznak a téli elsötétítés problémájának megoldásán. Télen ugyanis, amikor az éjszaka sokkal hosszabb, mint a nappal, a légköri elsötétítés jóval nagyobb problémát jelent, mint nyáron. A szakértők hetenként többször is összejárnak és minden új javaslatot megvitatnak. Nemrég egy egész éjszakát töltöttek világító festékek és újfajta lámpák vizsgálatával. Repülőgépekről figyelték a hatást. Munkájuk következtében még ennek a hónapnak a végén új világtitási szabályokat léptetnek életbe az elsötétítés idejére. Angliában különben megkezdtek a tompafényű zseblámpák gyártását.

CSENDES HORGASZÁS A HÁBORÚS RAJNÁN. Mint a „Daily Telegraph” jelenti Párisból. Strassburg környékén teljes a nyugalom. Kéhnél, a Rajna hídjánál a német horgászok nyugodtan folytatják csendes sportjukat. Magát a hidat vasbeton sorompóval zárták el a forgalom elől, éppen a közepén.

MEGTÖRT EGY RÉGI HAGYOMÁNY. Az új háború egy olyan régi angol hagyományt tört meg, amelyet még a múlt világháborúnak sem sikerült megtörnie. 109 év óta először marad el az új Lord Mayor ünnepélyes beiktatásának bankettje. A díszes felvonulást megtartják, a városi főtisztviselők bíbor és hermelin talárokban s gázlárcekkal jelennek meg. A bankettől azonban lemondanak, mert nem akarnak 800 kiváló közéleti embert egy tető alá gyűjteni; s hazatérésük is nehéz lenne az elsötétített éjszakában. Legutóbb 1890-ban maradt el a bankett, a reformtörvényjavaslat miatt való zavargások következtében.

A mai háborús gazdálkodás célszerű és alapos munkát kíván, mivel a háború nagy feladatok elé állítja a gazdasági életet. Az emberi erő, a nyersanyagok és élelmiszerek a szükséghez mérten osztandók be. Az utóbbi évtizedben minden egyes államban gazdasági vezérkarok dolgoztak. Németországban e munkát még ma is a „Reichsamt für Wehrwirtschaftliche Planung”, a hadigazdálkodás szervezésével megbízott birodalmi hivatal végzi. Ennek javaslatai alapján hozza meg rendelkezéseit a gazdasági élet igazgatásával megbízott legfelső szerv, a „Generalbevollmächtigter der Wirtschaft”. E hivatal foglalkozik az emberi erővel való gazdálkodással, — ami a világháború alatt teljesen hiányzott, — valamint a teljes nyersanyag gazdálkodással (saját termelés, behozatal, kivitel, tartalékok tárolása). Az intézmény legfőbb törekvése

a lehetőség teljes önellátás biztosítása.

A legjelentősebb német gazdasági ág, az ipari termelés, az angol blokádnak ellenére is előreláthatólag a megkívánt színvonalon tartható és nem kénytelen lényeges korlátozásokat bevezetni.

Felső-Kelet-Szilézia visszatéréseivel a német közszéntermelés teljesen biztosított. Németország közszéntermelése 1938-ban 186 millió tonnát tett ki. Ugyanez évben Felső-Kelet-Szilézia a határos Zechen-területtel együtt kb. 45 millió tonnát termelt, azonban előreláthatólag a produkció évente 70 millió tonnára fokozható. E területtel Németország második Ruhr-vidéket nyert Keleten, azonban hadászati sokkal kedvezőbb fekvéssel, mint az eredeti. Így nemcsak a német önellátás biztosított, hanem Németország szén- és koks kivétel is erősen fokozható.

ami ezek háborús jelentőségét és keresettségét tekintve, igen lényeges. Számolni lehet azzal is, hogy a Skandináviába és Délkelet-Európába irányuló szén- és koks kivétel kétszeresére, illetőleg háromszorosára emelhető.

A német vas- és acéltermelés is jelentős növekedést ér el Keleten. Felső-Sziléziában gazdag vasércelőfordulások fekszenek és a huták és kohók kétharmad része is. 1938-ban legyél-Felsőszilézia és a vele határos kohóterületek nyersvas termelése 2 millió és nyersacél termelése 3 millió tonna volt. Mindemellett

a német birodalom nagyobb külföldi behozatalra szorult, amelyet azonban a blokádmentes országokból, Skandináviából, Belgiumból, Luxemburgból, Délszláviá-

Az ellenőrzési kormánybiztosságok szervezete

Az ellenőrzési törvény két központi kormánybiztosságot állított fel és pedig az ellátási kormánybiztosságot, valamint a spekulatív törvény alkalmazásának kormánybiztosságát. Mind a kettő a miniszterelnökségen működik, de egymástól függetlenül. Most megjelent a hivatalos lapban a minisztertanács november 20-án hozott részletes szervező határozata. E szerint

az ellátás országos kormánybiztossága

munkájában támaszkodik a mellé szervezett tanácsra, amely a belügyi, mezőgazdasági, közmunka, nemzetvédelem, hadseregfelszerelés, légügyi és földművelés minisztériumainak egy-egy megbízottjából, továbbá a vezérkar, a főváros, a szövetszervezetek nemzeti intézeze, a Caps, a bucarestii kereskedelmi kamara és a nemzeti gárda bucarestii parancsnokságának megbízottjából alakul. Ez a tanács szükség szerint ülészik és határozataival legkevesebb 8 tag jelenléte szükséges. Véleményező döntéseit jegyzőkönyvbe foglalja. További szerve az ellátási kormánybiztosságnak mint központi hivatal, egy titkárság, egy fogyasztási szolgálat és egy elosztási szolgálat. Külső szervek a kormányzóságok, a megyei prefektúra és a primáriák. Az ellátási kérdések összhangban tartása és megvalósítása végett a kormánybiztosság szoros összeköttetést tart fenn a illetékes minisztériumokkal és a hatóságokkal.

A spekulatív törvény végrehajtásának kormánybiztossága

központi és külső szervekkel dolgozik. Központi szervei a titkárság, a tanulmányi osztály, az információs és panasz osztály, valamint a felügyeleti és ellenőrzési szolgálat. Külső szervek mindazok, aki-

ból és Oroszországból tökéletesen fedezni tud, lehet azt sem figyelmen kívül hagyni, hogy a tria csatlakozásával a steier érchegeység bányafokozak a birodalom értermelését, míg a hesseni és salzgitteri vaselőfordulások a Herr Göring-művek aknázzák ki. Az itt fejtett ércnek mangántartalma remélni engedi, hogy fokozó kitermelés esetén a birodalom függetlenné váljon a külföldi mangán-behozattól, ami 1937-ben több, mint félmillió tonnát tett ki. Addig is a dugi szállítók

Délafrika és Brit-India helyébe Oroszország lép.

Wolfgram- és Kromerčeknek a birodalom nagy talékokkal rendelkeznek.

Németországot Délslávia látja el rézzel. A gerentuli szállítók helyébe itt is Oroszország het. A belföldi réz-előfordulások is pótolhatják szükségletet ott, ahol ez mással nem helyettesíthető. Felső-Kelet-Szilézia visszatéréseivel Németország cink- és ólomellátása teljesen biztosított. Fokozott kitermelés esetén fedezhető az egész birodalom szükséglete. Kedvező és szempoi a gazdag ércartalom egykori lengyel Lisahegységnek is a német határhoz való közelsége. Az alumíniumellátás teljesen biztosított a met birodalomban. Bauxitot főképp Magyarországon Délslávia és Itália szállít, ahonnan a blokádnak lye nem fenyeget. Sikertől azonkívül egy alacsony fokú német anyagból is alumínium előállítására dig kellő hozammal.

A kémiai ipar varázsvesszője köszönhető, bár szénből és fából a legkülönbözőbb pótnagy megszámlálhatatlan sorát hívja elő.

Igy köszönhető fűtőolajokat, motorhajtó anyaggyógy-, robbanó- és illatszereket, műtrágyát, tétikus szirokat, szacharint, műgyantát és lakat, kaucukot, Barnaszénből autó- és vonóüzemanyagokat, könnyű- és nehéz olajokat, n gészármazékokat, kenőolajokat, aszfaltot, paragyertyát. Fából pedig szeszt, műgyantát, festékefacukrot, takarmányelészőket, szintetikus fehér fágyát, celluloidot, cellofánt, nitrocellulózst, műmet és műgyapotot.

Mindenen adatok azt bizonyítják, hogy lehetség Németország ellátását a blokádnak vesztetni. A német birodalom oly nagy sikereket és az önellátás harcában, hogy nyugodtan állíthat az idő nem ellene szólni, hanem neki kedvez. A tanyon német elme minden esetben is biztosította a birodalom önellátását.

ket a spekulatív törvény az ellenőrzéssel megbízott. Mind a két kormánybiztossághoz a minisztériumból és a hatóságoktól osztják be a szükséges mélyzetet és minden közigazgatási, rendőri és tansági szerv rendelkezésükre kell, hogy álljon kormánybiztosoknak és helyetteseknek a havi randósága 20.000 lei, ha pedig kincstári alappól van fizetésük, az 20.000 leig egészítendő ki. E felül az utazási költségek térítését kapják.

A CLUJI ROMÁN OPERA VENDÉGJÁTEKA VÁROSI SZÍNHÁZ TEMESVÁR.

Vasárnap délután 3 órákor félhelyárakkal:
HOFFMANN MÉSÉ

Offenbach operája.
Vasárnap este fél 9 órákor:

FAUST

Gounod operája.

Hétfőn este bucsuelőadás:

Traviata

Verdi operája.

130 tagu együttes, ének-, zene- és balettkar
Pompás díszletek és kellékek.
Jegyek 20—120 leies árban a színháznál.
Vasárnap délutáni helyárak 15—60 lei.

Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet közleménye

A sertések szimultán oltásáról

A sertéstartás manapság a gazdálkodásnak legjövedelmezőbb ága. Az árak emelkedésében a háborus időben a sertésnek nagy a becsülete. De békevilágban is sok gazdát huz ki a sertés- és húsgazdasági válságok idején a jól sikerült termesztés, hizlalás.

Nemde nemcsak nagy haszon, de nagy károsodás is lehet a sertéstartás eredménye, ha valaki nem tudja azt a szakszerűség követelményei szerint elvégezni. Hibákat lehet elkövetni a rossz fajta-választások tartásával. Az egészségügyi követelményelhanyagolásával. A táplálkoási szabályok be nem tartásával. A helytelen bánásmóddal. A betegségek elleni védőoltások mellőzésével.

Először a betegségek elleni védőoltásokról s legutóbb a sertésvesz elleni védőoltásról mondtunk röviden.

A háromféle sertésbetegség ellen védekezhetünk. Az orbánc, a septikaemia és a sertéspestis (sertésvesz) ellen.

Orbánc ellen elválasztás után szokás oltani. De ennek hatása csak 3-5 hónapig tart és miután a bajt az idősebb sertések is megkaphatják, ajánlatos az állatoknak a hizlalásbefogás kezdetéig újraoltása.

A sertés septikaemia ritkán okoz 10 százaléknál több elhullásokat és csak olyankor válik ennél is nagyobb károkat okozóvá, ha a sertéspestis egyúttal jelentkezik. Ez ellen is lehet oltással védekezni, de előbb elmondottakból következik, hogy a sertéspestis ellen megvédtük sertéseinket, akkor a septikaemia ellen is nagyérvel védekezhetünk.

A sertéspestis (sertésvesz) a védtelen (oltatlan) állományokban 60-100 százalékos elhullást okozhat. Ezek az elhullások rendszerint csak 1-2 napos betegség után szokatlan bekvétkezni, ellentétben az orbáncal és septikaemiával, amelyek sokkal hosszabb idő alatt, egy-két napon belül végeznek állatokkal.

A sertésveszből kilábolt állatok, az ugynevezett sertések újabb megbetegedés ellen mentesülnek. Ezen alapszik a véz elleni oltás hatékonysága.

Ha egészséges sertés bőre alá egy átvészelt állatvérsavójának egy bizonyos mennyiségét fecszesszük, ezzel 2-3 heti ellenálló képességet adunk neki.

Ha ez alatt ezzel a betegséggel fertőződik, akkor a betegség lefolyása enyhé lesz és az állat általában felgyógyul, tehát további életére mentes marad a bajtól. Ha azonban az oltás nyugtató hatására rövid időszakban nem kapja meg a bajt, akkor az oltás hatása megszűnik és csak újabb oltással lehet újabb rövid mentességet biztosítani. Ezért a már az ilyen egyszerű u. n. szérumos oltást is akkor ajánljuk, ha egy állományban, vagy a szomszédságban kitört a véz.

Sokkal biztosabb eredményt érhetünk el az oltásban elterjedt ugynevezett szimultán oltással. Ennek lényege az, hogy az állatok szérumos oltással ellenállókká tesszük és ugyanakkor egy más oltással mesterségesen megbetegítjük a sertés-kórokozójával. Ha ezt a megbetegítő oltást 25 nap után megismételjük, akkor ezzel a serbesség, egy éven túl is terjedő védettségben részesítjük. Az ilyenformán mesterségesen átvészelt állatok még többet érnek, mint a természetesen egy betegség kiállításával átvészelt, mert ezek rendszerint marad valami utóbaj, ami a további fejlődés, vagy hizás időszakában káros hatású lehet, míg a szimultán oltott sertések enyhé lefolyású betegségük után ilyen utóbajok nem szokatlanok.

A sertéseket féléves korban, amikor mintegy 25-30 kilósak, szokták szimultánolni. Ilyenkor kevés oltóanyagra van szükség, mint nehezebb sertések oltásakor.

Az oltás költsége a következőképpen alakul:

Egy 25 kilós sertés beoltásához szükséges 30 centiméter vérsavó ára 42 lei, kétszeri aktív (tegitő) oltáshoz kell 2 köbcentiméter anyag, a 25 lei, az állatorvos illetménye kétszeri oltásért 20 lei, összesen tehát 72 lei.

Ehhez járul még az állatorvos utiköltsége és a földi, továbbá az oltóanyag portóköltsége. Ezeket 11 annnyival kevesebb esik egy állatra, minél több sertés kerül egyszerre oltásra.

Ettől a költségtől sok gazda megijed. De ha megfontoljuk, hogy a véz, ha nem védekezünk ellene, állományunk 60-100 százalékát is elpusztíthatja, akkor nem szabad visszariadnunk ettől az áldottól. Mert a gazdálkodás többé-kevésbé szerencsétlenség, de a legtöbb kockázatot ellen lehet és kell is védekezni, ha igényt tartunk a haladó gazdaságra.

Októberben emelkedtek az állam bevételei

Hivatalos összeállítás jelent meg az állam április 1-től november 1-ig terjedő félévi pénzügyi működéséről. Ennek alapján az nyert megállapítást, hogy a bevételek általánosságban 2.3 százalékkal voltak nagyobbak a költségvetésben előirányozottaknál és az utolsó hónap is emelkedést mutatott az előző hónapoz képest. Legmagasabb havi többlet augusztusban volt, amikor 10.9 százalék volt a havi előirányozott fölötti összeg. Végeredményben a félévi összébétel 18.813 millió lei volt az előirányozott 18.391 millióval szemben. A repülőalap is emelkedő bevételeket mutat, így októberben 161 millió lei volt a bevétel a szeptemberi 156 millióval szemben. Az összes állami bevételek számításba véve, a költségvetésben felüli bevételezés 183 millió leit tett ki az első félévi pénzügyi félév alatt, tehát 18.9 százalékot és így kiválóan megállapítás szerint teljesen kielégítő, különösen ha a megnövekedett életviszonyokat is figyelembe vesszük.

(=) Továbbra is élénk a kereslet a bányái gabonapiacra és így az üzleti forgalom is megnövekedett. A piaci árak a következők: Búza 460, ótengeri, 420, újtengeri, morzsolt, 350, korpa 320, új zab 430, muharmag 500, tökmag, új árú, 1200, tavaszi árpa 450 lei százkilónként. A lóheremag 36 lei és a lucernamag 57 lei kilónként.

Csak katonaviselt kereskedők árulhatnak gázalarcot

Külön engedély kell a gázvédelmi cikkek árusításához. Hogyan kell elraktározni a gázalarcokat?

A légvédelmi eszközök, gázmaszkok stb. valószínűleg közszükségleti cikkeké válván, természetesen sokfelől fordultak a légügyi minisztériumhoz azzal a kéréssel, hogy

engedélyezze az ilyen áruk üzleti eladását. Erre vonatkozólag most a minisztérium gázvédelmi igazgatósága közléssel, hogy az eladások engedélyezését a következő feltételekhez köti: egyéni cégnél a kérvényezőnek igazolnia kell, hogy katonai szolgálatot teljesített és elvégezte jó eredménnyel valamelyik erre hivatott intézménynek a légvédelmi tanfolyamát és erről bizonyítványa van. Társas cégnél ugyanilyen képesítéssel egyént kell a vezetéssel megbízni. Csak engedélyezett árucikkek hozhatók forgalomba és az árak semmivel sem haladhatják meg a kormányhatóságilag megszabott árakat. Az árut nem szabad emeletes házak legfelső

Az új 1940-es

MENDE

telepes és hálózati rádió

a kényelmes nyomógombos automatával

Szenczáción! — Olcsó!

Rádió Scheirich

TEMESVAR, I. Bul. Duca 5. Telefon 18—84.

== „Feltételezés“ alapján nem lehet repülő-bírságot kironi. Az egyik bucurestii részvénytársaság által kibocsátott számlát az Aviatikai Pénztár ellenőrei a vevő cégnél megtalálták és konstataáltak, hogy az nincs kellően bélyegezve és emiatt kihágási jegyzőkönyvet vettek fel nemcsak a számlán hiányzó bélyegek után, hanem az összes számlák után (amelyek abban a számlatömbben voltak), azzal az indokolással, hogy feltételezhető, hogy a részvénytársaság többi számlái sem voltak kellően bélyegezve. A részvénytársaság megfellebbezte a kihágási jegyzőkönyvet, azzal az indokolással, ha véletlenül egy számláján nincs elegendő bélyeg, ez még nem jelenti azt, hogy a többi számláit sem bélyegezte rendszeren. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek, amelyet azonban az Aviatikai Alap Pénztára felfolyamodással (recurs) támadott meg. A felfolyamodást a bucurestii tábla V. szekciója tárgyalta. A felfolyamodási tárgyaláson az Aviatikai Alap Pénztára képviselője azzal érvelt, hogy a kihágási jegyzőkönyv állításait mindaddig bizonyítéknak kell tekinteni, amíg a kihágást elkövető részvénytársaság az ellenkezőjét nem bizonyítja. A tábla elutasította ezt az érvelést azzal, hogy a többi számlák bélyeghiányát az Aviatikai Alap Pénztára ellenőrei csak feltételezve állapították meg, amely feltételezés megdöntésére nem is szükséges a megbírságot cég ellenbizonyítéka. Ezen az alapon elutasították a felfolyamodást és a bucurestii tábla csakis a megletezetett számlával kapcsolatban hagyta helyben a bírságot, míg a többi törölte, kimondva, hogy a bírságjegyzőkönyvben a kihágás feltételezése nem elegendő alap a bírság kiszabására. (133/1939. sz.)

== A lókedvezmény a petróleumipar részére. Minthogy a petróleum és származékai feldolgozásával foglalkozó iparosokban elpárolgás folytán az eredeti mennyiség kisebbedést szenved, a pénzügyminisztérium elrendelte, hogy azoknál a vállalatoknál, amelyeknél az évi ilyen apadás a vállomások szerint nem több két százaléknál, a napi ellenőrzési igazolás szerint, 2 százalék kedvezményt engedélyez az adókiből és taxákból. A külön osztályba sorozott nagy fuvarító vállalatoknál ez a leszállítás 0.8 százalék. Azoknál a vállalatoknál, ahol a hiány öt százalékot meghalad évente, nem érvényesek a leszállítások sőt a fogyasztási taxa háromszorosát fogják fizetni és visszacsúsnál a pénzügyminisztérium a gyár működési engedélyét is bevonhatja. A két százalékos leszállítást akkor is élvezik a telepek, ha a gyár nem működik de raktárkészletek vannak. Nincs leszállításnak helye parafin, bitumen, viasz és hasonló szilárd petróleumtermékeknek, mert ezeknél nincs párolgás utján anyagvesztés. Vis maior esetén tehát tűz, áradás, stb. esetében a felmerült kárt hivatalos vizsgálattal állapítják meg. Leírásnak akkor van helye, ha az eset bekövetkezésétől számított 24 órán belül jelentést tettek az érdekeltek az illetékes megállapítási pénzügyigazgatóságánál.

emeleten elhelyezni, ahol külön padlás nincs, az árut száraz, fával borított, napfény behatolásától faredőnnel, vagy át nem látszó függőnyel védett helyiségben kell tartani, amelynek hőmérséklete legfeljebb 4-20 melegfok között mozoghat, de hirtelen változásoknak nincs kitéve. A maszkokat a faltól fél méterre, kemencétől másfél méterre eső ládákban szabad csak tartani. A raktárhelyiségeket tüzmentes anyagból kell készíteni és

tilos a helyiségben légvédelmi cikkekkel ki-vüli mást tartani. Engedélyt az eladásra a légügyi minisztérium aerokémiai igazgatósága ad, ha a kérvényező az összes előírt feltételek rendelkezését igazolja. A kérvényt a kormányzóságok MONT-hivatala véleményezi és az engedélyezett üzletek a légvédelmi hatóságok állandó ellenőrzése alatt állanak.

Román nyelvű tanfolyam

Az ideai román nyelvű tanfolyam, Superceanu I. tanár vezetése mellett november 28-án, kedden este fél 8 órakor

kezdődik

a kereskedelmi liceumban, II. em.

SPORTESÉMÉNYEK

A Venus és a Rapid FC a legesélyesebb jelöltek az őszi bajnoki címre

Még két forduló van hátra a nemzeti bajnokságból, de eddig még nem lehet tudni, hogy melyik csapat lesz az őszi bajnok. A legesélyesebb jelöltek a Venus és a Rapid FC. Ugyancsak jó a helyzete a CAMT-nak is, amely jelenleg a harmadik helyet foglalja el a bajnoki táblázatban. Minden csapatnak két-két mérkőzése van hátra, tehát a legjobb esetben négy pontot szerezhetnek. Azonban tekintettel kell lenni arra a körülményre, hogy az előláb csapatok közül a Venus egyik mérkőzését Temesvárott játsza a Ripensia ellen, míg a Rapid FC mindkét hátralevő mérkőzését a fővárosban, saját pályáján rendez meg. Ebből arra lehetne következtetni,

hogy ezuttal a vasutascsapat hódítja el az őszi bajnoki címet. Természetesen mindenekelőtt arra van szükség, hogy mindkét mérkőzését megnyerje, ugyanakkor pedig a Venus legalább egy mérkőzést elveszítsen. Meglepetések azonban nincsenek kizárva. Felmerül tehát az a kérdés, hogy melyik csapat hány pontot szerezhet hátralevő mérkőzésein. A Rapid FC 4, az UDR 4, a Kárpát FC 4, a Venus 3, az Unirea-Tricolor 2, a Sportul Studentesc 2, a Ripensia 2, a CAMT 1, a Victoria 1 pontot szerezhetnek a hátralevő két bajnoki mérkőzésen. Kérdés azonban, hogy hány meglepetés adódik majd.

Venus-Ripensia nemzeti bajnoki mérkőzés a mai sportprogram fűeseménye

A mai, vasárnapi futballműsor első helyén a Ripensia-Venus nemzeti bajnoki mérkőzés áll, a melyet délután három órai kezdettel az Electrica pályán bonyolítanak le. A mérkőzés iránt nagy az érdeklődés, mert erős és izgalmas küzdelmet ígér. A kerületi bajnokság keretében délelőtt tizenegy óra körül a CFR pályán a CFR és a Fratelia találkoznak, míg az Electrica pályán d. u. háromnegyed egy órai kezdettel a Kadima-Politechnica mérkőzést játszik le. Ezenkívül még több ifjúsági és törpe bajnoki mérkőzés szerepel a műsoron.

Görög kapust szerződött a Rapid FC. A Rapid FC vezetője tárgyalásokat folytat a Thizeus kapusával, Luvarissal, akit szeretne leszerződötni. A játékos kijelentette, hogy Romániában szándékosan letelepedni és a Rapidban óhajtat játszani. Luvaris az egyik román érdeklődő petróleum-társaságnál tisztviselő s így kérhette az áthelyezését a bucarestii központhoz.

Németország Romániának ajánlja fel a téli olimpiász megrendezését?

Budapesti sportkörökben arról értesültek, hogy ha Németország nem tudná megrendezni a téli olimpiász, akkor a nemzetközi olimpiai bizottság Romániát bizza meg az olimpiai játékok megrendezésével. Miután az olimpiai bizottság ebben az évben már nem ülhet össze, a megbízatást nem adhatja át Romániának. Megtörténhet azonban, hogy Németország felajánlja Romániának a téli olimpiász megszervezésének jogát. Erre már volt példa 1936-ban, amikor Japán Svájcnak ajánlotta fel ezt a jogot és az Németországnak továbbította. Ha tehát ez az intézkedés nem történne meg, akkor biztosra vehető, hogy az 1940. évi téli olimpiász elmarad.

Barátky „résztvett” a Rapid FC edzésén. Barátky, akit a közelmúltban műtétnak vetettek alá, megjelent a Rapid FC edzésén és nagy figyelemmel kísérte a játékosok gyakorlatát. A válogatott csatár egyelőre csak mint néző jelenhetett meg az edzésen, mert még néhány heti pihenésre van szüksége.

is és a legkülönbözőbb komitási harcokban, évekig börtönben és számkivetésben élt és tiszteletreméltó nevet vívott ki magának a mozgalomban. Valahányszor az utóbbi hetekben összejöttek, Miroiasa kötelességének tartotta felszólítani őt, hogy vezesse a gyűléseket. Dankof ilyenkor egykedvűen áttette pipáját egyik fogárol a másikra, ami azt jelentette: csinálj csak Miroiasa, hiszen itt valamennyien megbízunk benned! Az öreg Bogdánt különben nyár eleje óta látni itt Genfben, senki sem kérdezte, hogy került ide, tartózkodásának tulajdonképeni célját Miroiasan kívül senki sem tudhatta.

Miroiasa feltrétolta maga elől a virágvázát, amelyben néhány elhervadt krizantém árasztott fonyadt illatot. Azt akarta, hogy jobban lássák őt is és ő is jobban lásson mindenkit. Egyik négeres archőr az öntött vaskályhához támaszkodott, a nők pedig az ágyon felemelték a paplant és a lepedőt és a puszta matrácra ültek.

— Mielőtt meghallgatnátok a jelentést, nem rejthetem véka alá, hogy rossz hírek érkeznek hazulról. Az ellenséges kormány spicijei kegyetlenül jól dolgoznak. A harc odalenn egyre nehezebb, soraikban árulók vannak. Ezeket, mint ocsmányi férgeket fogjuk majd eltáposni. Az ellenséges kormány jegyzéket intézett a bolgár kormányhoz és követeli a belső forradalmi komitét vezetőinek letartóztatását. Szófia eddig még fedezett bennünket, mind erősebb lesz azonban Bulgáriában a katonai párt, amely hajlandó fejünk felett megegyezni Belgráddal is. A kormány...

— Fél kell robbantani a kormányt, meg kell ismételní április 15-ikét mégegyszer. A nevski katedrális.

— Véleményedre nem vagyunk kíváncsiak Krstju, — fordult a sebhelyes felé Miroiasa. — Ezek fölösleges terroreslekmények.

Krstju köpött és dühösen elhallgatott. Amikor Miroiasa beszélt, hangjával megtelt a szoba, tudott szenvedélyes is lenni, de szükség szerint szelid és gyöngéd is. Tudott tárgyalagos

Jurnalul

Igazgató: Tudor Teodorescu-Braniste

a legmodernebb és legjobban értesült román nyelvű délutáni lap. Mindenkinek a szócsöve. Az egyenes gondolkodás és becsületes magatartás lapja. A szellem és technika csúcspontja. Olvasa tehát naponta a

Jurnalul-t

8 oldal = 2 lei.

Sporthírek mindentelől

Szlovákia válogatott csapata Bucurestiben. Csütörtökön este a prágai rádió azt a hírt közölte, hogy a jövő évben a szlovák válogatott Bucurestiben szerepel, míg a visszavágó mérkőzést Pozsonyban bonyolítanak le.

Biróküldés. A központi bíróbizottság kijelölte azoknak a bajnoki mérkőzéseknek a játékvezetőit, amelyekre kedden nem küldtek ki bírót. Unirea-Tricolor—Gloria CFR, bíró Bruckner kapitány. Nagybányán: Kárpát FC—Juventus bíró Muresan. A nemzeti bajnokság B) osztályában a Törökvs—Cement mérkőzést Hohn vezeti, Spárta—Chinezul, bíró Tanase V., RMTE—Olt, bíró Balteanu főhadnagy, Turda—Traian bíró Almajeanu.

Miss Armstrong nehézsúlyú öklívívő bajnok. A közelmúltban Clevelandban rendezőtte meg a női öklívívő bajnokságokat. Nehézsúlyban a nyolcadik menetben Miss Armstrong győzött pontozással és így ő lett a nehézsúlyú öklívívő bajnok. Miss Armstrong magassága 18 cm., testsúlya 94 kg.

RÓZSASZÜRET

IRIA: LIGETI ERNŐ

20

A mélylakók azonban azonnal megismerik egymást. Lehetnek kínaiak, oroszok, horvátok, ukránok, örmények vagy írek, egymásra néznek és megismerik a közös jegyeket és tudják, igazi szállásuk odalenn a mélyben van.

Miroiasa Dimitrijjel és több, az ORIM-hoz tartozó férfivel és nővel a külváros egyik kopott lakóházában, Irhailov fodrász lakásán találkozott.

Ezen a héten itt, a másik héten másutt. Néha felkerekedtek túristaszákkal a hátukon és a kirándulás örvén a szabadban beszéltek meg a dolgukat. Ez az Irhailov beesett mellű, ferdeállú fiatalember volt. A Stambulliski forradalom leverése után került be bátyjának üzletébe, aki egy svájci leányt vett el feleségül s több, mint harminc évvel ezelőtt tartotta már fenn az üzletét.

Heten vagy nyolcan voltak most együtt. Az első pillantásra nem lehetett megállapítani, hogy kinek a személye tartja össze a társaságot? Talán az a sebhelyes, kiugró pocafasntú férfi, a taxi-soffőrök megszokott ruhájában, aki durván nevetett, ütögette az asztalt, majd megragadta szomszédját, egy álmos és ijedt tekintetű szőke diákot a nyakkendőjénél: mégis azt mondom neked, egyedül csak a kollektívizmus! Dimitrij hangosan rivallt rá: fogd be már a szádát!

A soffőr ellenséges szemeket meresztett rá, dörmögött és azután elhallgatott.

— Legyetek csendben valamennyien — intette le őket Miroiasa és egy szíjas arú, vörösre égő szemhéjú öreg emberhez fordult, aki hallgatagon ült szemben vele, folytonosan hunyorgatott és mozdulatlanul szívta a pipáját. — Bogdán apó, vedd át a vezetést!

Bogdán Dankof megvénhedt forradalmár volt. Részt vett az 1912. évi Balkán-háborúban

lenni, hangjának ez az egyforma, hangsúly nélküli árnyalat nyugtatta meg leginkább a jelenlévőket.

— A kormányt a katonai párt tolja magelőtt. A kormány könnyen befolyásolja, mer bizonyítékokat szerzett, hogy soraik között akadnak kommunisták, akik Moszkvával tartanak kapcsolatokat.

Ránézett Krstjura, tudva, hogy neki ez a legérzékenyebb pontja. A soffőr kivörösödött elkezdett káromkodni.

— Mondtál valamit, Krstju?

— Mondtam. És ha le is torkoltok, akkor fogok mondani valamit.

Bogdán Dankofra néztek valamennyien, azonban makacs mozdulatlansággal tartotta a pipát a szájában, csak duzzadt szempillái élénkültek meg, de azután ezek is türelmesen lecsukódtak.

Dimitrij eddig karbantartott kézzel állt Miroiasa mellett. Most nyugtalanul fészkelődött a székén. — Hadd el — intett Miroiasa Dimitrijnek, s alig észrevehető mosoly jelent meg a száján szélén.

— Krstjué a szó — mondotta, de nem illik le, hanem állva maradvá nézte Krstju.

Krstju dühe alábbhagyott, szemmeláthatólag zavarba hozta Miroiasa engedékeny modora.

— Csak azt akartam mondani, hogy tény leg olyan nagy bajnok tartjátok, ha Moszkva is segít nekünk?! Nekünk az ördöggel is cimborálni kell. Szerintem a kommunizmus és a ORIM, nem ellenségei egymásnak. Osztyáhar nélküli társadalmat akarunk... — és most néhányan már tudták, mi következik — szét húzta az ingét, hogy lássák a mellén a törzsűrésokat, amelyeket Úszkubben kapott az ellenséges csendőröktől. Ezt mindig azért csinálta, va lahánszorok tűzbejött a kommunizmusért, hogy a törnyomok tanuskodjanak jóhiszeműsége mellett.

Dimitrij türelmetlen hangja süvöltött át a szobán.

Megvalósul a B) válogatott keleti portyája. A szépség azzal a céllal, hogy alkalmat adjon a fiatal játékosoknak a nemzetközi légréteg megszokására, a tél folyamán a B) válogatott részletéből mérkőzést kötött le a közeljelenre. Az első mérkőzéseket a B) csapat valószínűleg Ankarában és Athénben játssza le.

Badulescu nem játszik az AMTE elleni mérkőzésen. Badulescu, a Sportul Studentesc hátvédje vasárnap nem játszhat az AMTE elleni nemzeti bajnoki mérkőzésen. A fővárosi diáksport összejelentése a következő lesz: Ghenea — uca Titan — Tacha, Dragan, Beffa — Marinescu, Bhailescu, Constantinescu, Grecu, Remus, Teapopescu.

Rádió

VASÁRNAP, NOVEMBER 26.

Bucaresti. 9.55: Istentisztelet. 11.15: A rádió szalonzenekara. 13: Időjelzés, sport hírek. 13.15: Déli hangverseny. Predescu zenekara. 14.10: Rádió újság. 14.20: Predescu zenekara. 14.50: Előadás. Művészeti és kulturális hírek. 15: Mezőgazdasági hírek és tanácsok. 15.15: A falu órája. 16: Katonai előképzés hírek. 16.30: Hanglemek. 17.15: Munka és jókedv órája. 18.15: Időjelzés. Időjárásjelentés. 18.17: Katonazene. 18.40: Órán dalok. 19: Előadás. 19.15: Portugál zene. 19.3: A Hét. Radio Romania: 19.48: Magyar hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti: 19.58: Sport hírek. 20: Wagner Richard Siegfried című operája. Közvetítés az Operából. 21.20: Rádió újság. 22.55: Rádió újság.

Budapest I. 9: Hanglemek. 9.45: Hírek. 11: Káposztás istentisztelet. 12.15: Evengélikus istentisztelet. 13.35: Beszkart-zenekar. 14.45: Hírek. 15: Hanglemek. 16: Gazdasági tanácsadó. 16.45: Hangzene. 17.30: Az akasztalainai sóbánya. 18: Előadás. 18: Hírek. 18.15: Szalonötös. 18.45: Jó hangulat kívánok. Vidám csevegés. 19.15: Lakosságunk kocsin végig a Felvidéken. Zenés előadás. Közreműködik Votisky Alice és Mally Gyözö. Kisorba Dezső cigányzenekara. 20.15: Hírek.

20.25: Közvetítés a lipcsei Tamás templomból. Egyházzenei hangverseny. 21: Sport. 21.10: Gordonkahangverseny. 21.30: Gárdonyi emlékest. Közvetítés a Zeneművészeti Főiskola nagyerterméből. 22.40: Hírek. 23.05: Mindenből egy keveset. Zenés egyveleg. Közreműködik a Heinemann-jazz, Lendvai Jóska cigányzenekara, a Rajkó-zenekar, énekel Orbán Sándor. 24: Hírek idegen nyelveken. 24.30: Szimfónikus lemezek. 1.05: Hírek.

Budapest II. 12.15: Törekvés Dalegylet. 16.05: Film dalok és jazz-számok hanglemek. 20.30: Asszonyok a költők életében. Felolvasás. 21: Hírek. 21.20: Tánccsoport. 22: Mussolini küzdelme a békeért. Előadás. 22.30: Zenekari művek hanglemekről. 23.15: Időjárásjelentés.

HÉTFŐ, NOVEMBER 27.

Bucaresti. Radio Romania és Radio Bucuresti: 12: Időjelzés, vizálasjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Déli hangverseny. 13: Időjelzés, sport, közlemények. 13.10: Hangverseny folytatása. 13.30: Szalonzenekar. 14: Hírek. 14.20: Hangverseny folytatása. 15: Látványosságok, kulturális hírek. Radio Romania: 19: Időjelzés, időjárás. 19.02: Irodalmi krónika. 19.17: Parasztzene hanglemekről. 19.50: Hírek magyar nyelven. Radio Romania és Radio Bucuresti: 20: Előadás. 20.15: Tánccsoport. 20.45: Hírek. 21: Carmen énekar. 21.30: Hanglemek. 21.45: Zongorahangverseny. 22.10: Hírek, sport. 22.30: Clara Ebers és Res Fischer, a frankfurti opera tagjainak hangverseny. 23.05: Hanglemek. 23.45: Hírek idegen nyelveken.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemek, étrend. 11: Hírek. 11.20: Szabolcsi csendélet a mult században. 11.45: Jákegy Aladár, Kolozsvár költője. Felolvasások. 13.10: Hegedűhangverseny. 13.40: Hírek. 13.55: Keresztessy Erzsébet énekel. 14.20: Időjárás. 14.30: Cigányzene. 15.30: Hírek. 16: Piaci árak. 17.15: Diákléletről. 17.45: Hírek. 18.15: Éneklő ifjúság. (Gyermekénekkar.) 18.45: Szeged népe. Sötér István előadása. 19.15: Lemezek. 19.45: A Fekete tenger. Előadás. 20.15: Hírek. 20.25: Mandolin zene. 21: Rádió a rádióról. 21.15: Az Opera zenekara. 22.40: Hírek. 23: Cigányzene. 23.40: Szalonzene. 24: Hírek idegen nyelveken. 1.05: Hírek.

Budapest II. 20.30: Német nyelvoktatás. 21: Hírek. 21.20: Jazz. 22.10: A fasizmus irodalma. Előadás. 22.45: Időjárásjelentés.

KEDD, NOVEMBER 28.

Bucaresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizálasjelentés háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Déli hangverseny. 13: Időjelzés, sport és egyéb közlemények. 13.10: A hangverseny folytatása. 13.35: Hanglemek. 14.20: Hírek. 14.30: Operarészletek hanglemekről. 15: Látványosságok, művészeti és kulturális hírek, Radio Romania: 18: Időjelzés. 19.02: Színi- és filmkritika. 18.17: Hírek magyar nyelven. Radio Romania és Radio Bucuresti: 19.30: Opera-előadás. 21.25: Hírek, sport. 22.45: Hírek idegen nyelveken.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemek, étrend. 11: Hírek. 11.20: Egy lengyel királyleány a magyar trónon. Előadás. 11.45: Divat. 13.10: Szalonzene. 13.40: Hírek. 14.30: Hanglemek. 15.30: Hírek. 16: Piaci árak. 17.10: Asszonyok tanácsadója. 17.45: Hírek. 18.15: Harmonikakettős. 18.35: Biharnagybajomi gyékényesek. Közvetítés Biharnagybajomból. 19.10: Gilán Pál tőrogatózik. 19.45: Európa magyar rendezője. Felolvasás. 20.15: Hírek. 20.25: Szalonzenekar. Közreműködik Szabó Ilonka (ének). 21.10: Körösi Csoma Sándor. Hangjáték. 22.40: Hírek. 23.05: Tánccsoport. 24: Hírek idegen nyelveken. 24.30: Szimfónikus hanglemek. 1.05: Hírek.

Budapest II. 18.40: Gilán Pál tőrogatózik. 19: Mezőgazdasági óra. 20: Hanglemek. 20.30: Francia nyelvoktatás. 21: Hírek. 21.20: Rendőrzene. 22.20: Emberek és kövek a Belvárosban. Előadás. 22.50: Időjárás. 22.55: Szimfónikus lemezek.

Mély fájdalommal jelentjük, hogy a legjobb apa, nagyapa, após,

SZUCK ANTAL

nyugalmazott középiskolai szakfelügyelő

rövid szenvedés után 73 éves korában november 24-én, pénteken, Fratelián meghalt. Temetése a IV. kerületi Féger-kápolnából vasárnap, nov. 26-án, d. u. 3 órakor megy végre.

Klein Mátýásné, szül. Szuck Margit leánya, Klein Mátýás veje, Gertrud, Walter unokái

— Nyögd már ki, mit akarsz!
— A mai reakció folytatása annak a reakciónak, amely még a mérsékelt Alexandrovot is megkoltatta, teljhatalommal a nyakunkra vette Protogoroff tábornokot. Ez a kormány ellenségünk. Mindaddig nem tudunk előrelenni, amíg le nem puffantjuk őket.

Kockás, bizonytalan tisztaságú zsebkendővel, megdörögte verejtékes homlokát, úgy látszott, inkább nehezebb esett neki dikcióni, „cselekedni”.

— Azért vagyunk itt — vette át a szót a fiatal türellemmel Mirosiasa, — hogy mindent megbeszéljünk testvériesen. Lehetnek közöttünk nézeteltérések, de akik jelen vannak, azért tűzbe tesszem a kezemet. Legelső sorban a te érdeked. — Mialatt beszélt, állandóan óvatossággal körült, hogy olvasson az arcából. — Ne fejedtetd! En csak arra kérek benneteket, tartsátok Krstju, hogy az elméleteket hagyjuk mára és más időpontra. Nekünk most sürgősen meg kell — fejezte be nyomtatékosan. — ha akarod, Krstju...

Krstju alsó ajkára harapott. Most az ágy elé érkezett az asztalhoz vékony, csicseregő hanggal, amely ellentétben állott annak lényével, amint mondotta. Ileana volt, olyan hatalmas tenyereivel, mint egy hajólapát. Közelebb hívták a székhez, mert nem hallották szavát a zajban. — Odakünn azonban, az uccán egyszerre rendőrp fűtült és motorkerékpár lárma dübörgött a nyomában. A házba valaki beszaladt. Halálra lehetett a sebes lépést a korhadó lépcsőn. Irailov szobája fönt volt a harmadik emeleten. Vaha konyhának szánták, de elválasztották a szobától és külön adták ki. Teljesen el volt szűkítve minden más szobától, lármazóhatók és zsebkedhetek, senki nem hallotta, viszont ők minden kis lármát meghallottak, ami az uccán történt. A rendőrsip nyugtalanul ismétlődött, meghökölten mindenki. Irailov, aki folytonosan köpögött, ijedten a szája elé tartotta a kezét.

— Eredj le már, nézd meg — utasította

Mirosiasa nyugodtan — mi van odalenn? — Irailov sápadtan botorkált le. Mind a szívét fogta a zsebkendővel. Előbb azonban kipróbálta zseblámpáját, hogy működik-e. Mialatt távol volt, Dimitrij nadrágjának hátsó zsebéből egy köteg zsíros kártyát dobott az asztalra. Gyorsan kezdett osztani, mintha kártyáznának. A lépések nem szűntek meg a házban. A megvénhedt csigalépcső egyre ropogott.

Irailov végre visszajött. Arcán látszott, hogy nincs semmi baj. És most már teljes meggyőződéssel kezdett el köhécselni. Kiadott mindent, ami benne rekedt.

— Két részeg verekedett az uccán. Jött a rendőr, azzal is összeverekedtek, az egyik beszökött a házba, de a második emeleten lefogták.

— Lám, már Genfen is ölik egymást — kacagott rekedt hangon Dimitrij és a kártyalapokat kezdte fűtyörzésre visszasöpörni. A szőke diák, Georgij Rakev megnézte a neki kiosztott lapokat és családja adta vissza.

Dimitrij ismét rámeredt Mirosiasára, a haladókör rajongó nézésével, Mirosiasa viszonzta a tekintetét, de arca szenvtelen maradt, kifejezés-telen. Később fekete blúzán babrált, elhúzta, mert túlságosan a mellére tapadt. Dimitrij alig hallhatóan sóhajtott. Bogdán apó szemhéja alól, mint valami kémlelyükből nézett rájuk, gyufát kotort elő és ismét meggyújtotta a pipáját.

— Akarsz még valamit, Krstju?

— Nem — legyintett a kezével és leült.

Most egy már szürke, élemedett korban lévő ember kezdett el beszélni. Kertész volt egy Genf-környéki nyaralóban. A nyaraló egy görög diplomata tulajdona volt. A kertész kémunkát végzett. Figyelmesen hallgatták, de Mirosiasa arra kérte, hogy hagyja most abba, mondja el neki külön, most erre nincs idő.

— Nekünk is kell még beszélgetnünk, Krstju — hajolt Mirosiasa könyökével az asztalra előre és suttogott. — Ha végeztünk, maradj itt.

Krstju összeráncolta a homlokát, maga elé

nézett és egész este egy szavát se lehetett hallani többé.

— Georgij, leszel szives elmondani a beszámoló.

A szőke diák felállott, kezeivel önkénytelenül felborzolta a haját, amely dúsan és kissé művésziessen hullott a füleire, papirlapokat kotort elő és arcára halvány pirosság költözött az izgalomtól. Tavaly került be a mozgalomba. Egyelőre hétről-hétre neki kellett összefoglalni az általános érdekű eseményeket. Most éppen a kisebbségi konferenciának az üléséről beszélt, amelyen megjelent egy macedon küldöttség és a felvételét kérte.

— Természetesen ezekkel nem állunk szóba. Naiv, gyámoltalan társaság. Végre, hogy felszedték irhájukat, — jelentette ki Dimitrij a maga részéről.

Negyedórán még beszélgettek és azután csendesen oszlani kezdtek. Irailov, hogy ne legyen feltűnő, egyenként bocsátotta ki őket. Mirosiasa, Bogdán apó, Dimitrij és Krstju visszamaradtak.

A négy ember nézésekkel nézett egymásra. Egyideig hallgattak, mintha nyújtották volna az időt, hogy élesebb legyen a határvonal aközött, ami eddig történt a tanácskozásokon és most fog bekövetkezni. A pillanat feszültségében egészen mássá változtak, éberebbek és izgatottabbak lettek.

— Nehogy azt gondold, Krstju, hogy az ORIM meg akar büntetni azzal, hogy most teged igen komoly feladat elé állít. Végrehajtani a parancsokat mindig csak dicsőség és kitüntetés. Bizonyos kérdésben lehetnek külön véleményeid, nem is értünk egyet veled, de ez mind nem számít. Tisztában vagyunk a megbízhatóságoddal. Darabos ember vagy, de nincs a mozgalomnak hűségesebb és bátrabb katonája nálad. Olyan vagy, mint a versenyparipa... Alig várod a futamot.

[Folytatjuk]

Ifjúsági könyvek

— **Pamfil kapitány.** Alexander Dumas írta meg először Pamfil kapitány történetét. Ebből az örökéletű, ragyogó történetből pompás ifjúsági könyv készült Rozsnyói Olga átdolgozásában és Fáy Dezső rajzaival. Páratlanul érdekes és kalandos történet Pamfil kapitány ifjúsági meséje. Az ügyes és csalafinta tengerésztől, aki kis birodalmat alapított és gyarmatoszága felvirágoztatására sokmilliót kölcsönt is tudott szerezni. Dumas: Pamfil kapitány az Athenaeum legújabb ifjúsági műveinek sorozatában jelent meg szép kiállításban, nagy majdnem albumszerű alakban, szép díszkötésben és pompás rajzokkal. Ára díszkötésben 119 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál, Cluj.

— **Morley-Karinty.** Pamaeska. Christopher Morley angol író azok közé tartozik, aki a modern angol generáció szellemi és erkölcsi kialakításában nagy érdemeket szerzett. Morley könyvei minden nyelvre le vannak fordítva. Az Athenaeum kiadásában most jelent meg Christopher Morley: Pamaeska c. ifjúsági könyve, amelyet Karinty Frigyes, a nemrég elhunyt zseniális író fordított le pompás magyar nyelvre. A könyv szép nagy alakban, J. Warmuth rajzolóművész érdekes illusztrációival jelent meg, az Athenaeum legújabb ifjúsági műveinek sorozatában szép díszkötésben és pompás rajzokkal, ára díszkötésben 132 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál, Cluj.

— **Julika és az ötödik osztály.** Palotai Borz nak néhány évvel ezelőtt megjelent Julika c. ifjúsági regénye, az országos ifjúsági regény pályázaton az első díjazottak és kitüntetettek között szerepelt. Ez bátorította fel Palotai Borist arra, hogy a rendkívül nagyszerű Julikáról újabb ifjúsági regényt írjon. Az új regény címe „Julika és az ötödik osztály” és Szegő Éva pompás rajzaival az Athenaeum kiadásában jelent meg nagy, majdnem albumszerű alakban, szép díszkötésben és pompás rajzokkal. Ára díszkötésben 119 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál, Cluj.

— **Ferdinand a bika.** Munro Leaf világhírné angol humorista Ferdinand a bika címen olyan pompás ifjúsági művet írt, amelyet minden nyelvre lefordítottak. A kitünő ifjúsági mű magyar nyelven és Robert Lawson rajzaival jelent meg és a páratlanul érdekes és értékes rajzok nagyban elősegítették ezen ifjúsági mű európai és amerikai sikerét. Ferdinand a bika a szép és regényes Spanyolországban indul el pályáján, amelyet szebbnél-szebb egész oldalas rajzok kísérnek, a magyar nyelven most megjelent ifjúsági műben. Munro Leaf: Ferdinand a bika az Athenaeum legújabb ifjúsági műveinek sorozatában jelent meg nagy, majdnem albumszerű alakban, szép díszkötésben és pompás rajzokkal. Ára díszkötésben 99 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál, Cluj.

— **János György.** Lippol Paul. Most jelent meg János György legújabb műve: „Lippol Paul”. Nemes Török János rajzaival az Athenaeum legújabb ifjúsági műveinek sorozatában szép kiállításban, majdnem albumszerű alakban, szép díszkötésben és pompás rajzokkal. Ára díszkötésben 119 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál, Cluj.

A londoni angol-török tárgyalások

Ankarából jelentik: Az anatóliai távgyőnkötség megcáfolja több külföldi lapnak a híret, hogy Törökországnak nehézségei vannak árui Angliában való elhelyezése körül. A hírek minden alapot nélkülöznek és

az angol-török tárgyalások a lehető legértékesebb szellemben folynak.

Ankarában az a meggyőződés uralkodik, hogy Memencioğlu által vezetett pénzügyi bizottság jó eredménnyel fogja befejezni londoni tárgyalásait. (Rador.)

DELI HIRLAP

Bucurestiben
minden újkötésben
kapható
Kérje a DELI HIRLAPOT

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júli. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személfürdő a gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés és házasság nem közölhető, minden más rovásban szavankint kettő lei. Legkisebb apróhirdetés az. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Brătianu 3. II. kerület: Popovici fiák, Piata Badea Cârțan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobanților 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata hovári IV. kerület: March-trafik, Piata Külti. — Négrády-trafik, (Corso mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45-06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Brătianu 15/a. Telefon: 45-13.

Állást keres

27 éves fiatal ember, román, magyar nyelvet bírja megfelelő állást keres. III., Str. Coroana de Otel 5. Érdeklődni a cipész műhelyben. 1494

Alkalmazás

Halászok, akik a halászatot értik a mély vízből és azt vállalják, jelentkezzenek a Bohn gyárban Zsombolyán. 1499

Lakás

Református bérházban 3 szobás lakás azonnal kiadó. III., Str. Timotei Cipariu 1. 1488

Állás-vétel

Elegánsan bútorozott garzónlakás két szoba, fürdőszoba, különfeljárt, modern villában december 1-re kiadó. I. Bulev. Tache Ionescu 21. 1497

Játék babakocsi megvételre kerestek.

Címeiket kérem a kiadóba leadni. 1546

Szónok ing eladó közepertemre I. Str. Solderer 3 ajtó 5. Megtekinthető 2-4 óráig.

Kitünő Stingl zongora, rövid 3 pedálos, keresztúros, fekete eladó. I. Str. Turin 6. 1493

10x15-ös fényképezőgépet keresek.

Címeiket árral és leírással „Fényképezőgép” jellegre a kiadóba kérek. 1495

Különjelenet

Nőtlen úriembert keresek birtokom vezetésére, más vállalkozáshoz készpénzzel hozzájárulok, mitután én is munkaszerető független nő vagyok. Felvilágosítást ad: Bizony, információ iroda Timisoara, IV., Vacarescu 11 szám. 1461

Kisebb üzlethelyiség december 1-re kiadó.

Megtekinthető délelőtt. Paulanszky IV., Bulev. Carol 32. 1500

Kiadó: irodának és műhelynek megfelelő helyiségek, mindegyik 124 f. terület, iparáram be van vezetve.

Egyenként is kiadók. II. Str. Caragiale 6. 1496

Azon betevők, akik kényszerre gyűzési követelésükből még nem vettek fel 61 százalékot, a különbözetet, jelentkezésre megkaphatják.

Polgári takarékpénztár r. t. felszámolás alatt. 1498

ROMANIA BÉLYEG nagy választékban. Olcsó árak! Kiadás, vétel, csere.

ARTA Timisoara, E. de Savoya II.

Porcellán és üveg árut

valamint modern bútort olcsón vásárolhat **L. Schmidt n. Schuster** cégénél

Temesvár I., Str. Lonovics 3. sz., a r. k. püspöki palota bejáratával szemben

Hölgyek

ingyen kiképzést nyerne könnyű és szép foglalkozásra, mely havonta 5-6.000 leit jövedelmez. Jelentkezők küldjék be címüket „Biztos jövedelem” alatt a kiadóhivatalába.

Modern takaréktűzhelyek

kiváló minőségben. Alacsony raklór szomszorosított és fekete tűz-helyekben

KÁLMÁN DEZSŐ speciális takaréktűzhelyezem Timisoara IV. Bulev. Carol 40.

Fehér és virágo takaréktűzhelyek és szobakályhák

újból kaphatók **Junginger**

II., strada Timocului 1.

Impregnált légvédelmi rolló

gyárak, iskolák, intézetek stb. részre igen olcsón. Figyelem! Betörési leni biztosító zár esszlingenin redőny részére. Cellophan kirakat-rolló, deska-jalousien stb.

Romanowsky Ernő készítő, IV., Str. Vacarescu 19.

Tűzifa olcsó és jó minőségben

fakereskedés. Timisoara IV. str. Gării 3. Telefon: 29-3

Faragó Stefan

Temesvár, IV., Iancu Vacarescu 6.

Hirdessen a Déli Hírlap-ban